Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5346 ՕԳՈՍՏՈՍ 29/11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1903 ՈՒՐԲԱԹ 19 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԸՐ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5346

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿آرەولك﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրութեան։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Աւստրիոյ կայսրը վեհապետական ընդունելութիւններով զբաղած՝ դեռ ժամանակ չունեցաւ Հունգարիոյ նախարարական տագնապը լուծելու։ Ասկէ ետքն ալ դեռ բաւական ատեն ժամանակ պիտի պակսի իրեն, զի, ինչպէս յայտնի է, մօտերս պիտի ընդունի Գերմանիոյ եւ Ռուսիոյ կայսրերուն այցելութիւններն ալ։ Անկէ վերջն ալ բնականաբար ինքը փոխադարձ այցելութեան պիտի երթայ։ Թերեւս իր այցելութեանց չակսած՝ միջնադադար ժամանակ մը գտնէ Հունգարիոյ Նախարարութեան խնդիրը կարգադրելու, բայց ատիկա չէ այնչափ կարեւոր՝ միջազգային տեսակէտով, որչափ առջի օր հեռագրին բերած այն լուրը՝ թէ Նոյեմբերին Լոնտոն պիտի երթայ՝ Էտուարտ Է. Թագաւորին իրեն տուած այցելութիւնը փոխարինելու։

Վեհապետական ոչ մէկ այցելութիւն կը նմանի Անգլիոյ Թագաւորին եւ Աւստրիոյ կայսեր իրարու տուած կամ տալիք այցելութեանը, զի ուրիշ կայսրեր կամ Թագաւորներ ինչպէս եւ պետութեան մը պաշտօնական ներկայացուցիչ մը, օրինակի համար նախագահ մը, երբ իրարու տեսութեան կ'երթան, իրարու հետ շատ մը խնդիրներ ունին, սահմանի կնճիռներ, գաղթային մրցումներ, մաքսային վէճեր, ազդեցութեանց հակընդդէմ շահեր եւն. եւն., զորս հարթելու նպատակ կը յուսան իրենց փոխադարձ այցելութիւններով։ Անգլիոյ եւ Աւստրիոյ պարագան սակայն բոլորովին տարբեր է. անոնց միջեւ վէճի եւ հակամրցման առարկայ ո՛ եւ է խնդիր չկայ, այն գերագոյն պատճառաւ՝ որ ոչ Եւրոպայի ցամաքին եւ ոչ երկրագունդին ո՛ եւ է կողմ սահմանակից չեն իրարու եւ ոչ ալ ունին կէտ նպատակի մը՝ որուն տարբեր հայեացքով նային երկու տէրութիւնները։

Ասկից կը հետեւի ուրեմն թէ Անգլիոյ եւ Աւստրիոյ բարեկամութիւնը, եթէ ներելի է այդ բառովը որակել անոնց յարաբերութիւնը, իրենց իւրաքանչիւրին անձնական շահերուն օգտին համար չէ որ կը շեշտուի, այլ միջազգային հանգամանք ունեցող խնդիրներու համար։

Անգլիոյ եւ Աւստրիոյ բարեկամութիւնը շատ հին ըլլալով հանդերձ՝ իրենց վեհապետները երբեք չեն այցելած իրարու։ Առաջին անգամ Էտուարտ Է. սկիզբ դրաւ, եւ ահա Ֆրանց-Եօզէֆ կայսրը երկրորդ քայլը պիտի առնէ։ Մինչդեռ անոնցմէ շատ նուազ բարեկամական յարաբերութիւն ունեցող վեհապետներ յաճախ կ'այցելեն իրարու, անշուշտ աւելի ձեւի համար քան անկեղծութեան։ Անգլիա եւ Աւստրիա պէտք տեսած չեն այդ ձեւը բանեցնելու, բոլորովին վստահ փոխադարձաբար տածուած բարեկամութեան վրայ։ Նոյն իսկ այնպիսի ատեններ երբ անգլիական եւ աւստրիական բանակները քով քովի պատերազմած են իրենց հասարակաց Թշնամիին դէմ, ինչ որ քիչ անգամ պատահած չէ, նորէն իրենց վեհապետները իրարու այցելութեան չէին գացած, ոչ Սպանիոյ յաջորդութեան պատերազմին ժամանակ (1700–1713), երբ այդ երկու ազգերը կը պատերազմէին Ֆրանսայի Լուի ԺԴ. Թագաւորին դէմ, ոչ Աւստրիոյ յաջորդութեան պատերազմին ժամանակ (1742–1748), երբ երկուքը միասին կը կռուէին Բրուսիոյ Նորահաստատ Թագաւորութեան եւ մանաւանդ անոր հերոս Ֆրետերիկ Բ.ի եւ իր դաշնակից Ֆրանսայի Լուի ԺԵ. Թագաւորին դէմ եւ ոչ նոյն իսկ Նափոլէոնեան մեծ պատերազմներուն ժամանակ, երբ շատ պէտք ալ ունէին դէթ երբեմն զիրար տեսնելու եւ իրենց դաշնակցութեան օգտին խորհրդակցելու։

Այդքան տագնապալի պարագաներու մէջ վեհապետական այցելութիւն չփոխանակելէ ետքը՝ ինչ պէտք կը տեսնեն ուրեմն Անգլիա եւ Աւստրիա հեռանալու ուրիշ ազգերու օրինակէն, որոնք սովորաբար կը կատարեն այդ պարտականութիւնը իբր քաղաքավարութիւն։ Ուրիշ մեկնութիւն չի կրնար տրուիլ ասոր, բայց թէ սա. Նախկին Կալլէսի իշխանը որ այժմ Անգլիոյ գահը կը բազմի, կ'ուզէ իր երբեմնի դիրքը յօգուտ իր Թագաւորութեան գործածել, աւելի նուիրագործելով եւ բոլորովին պաշտօնական դարձնելով իբր Կալլէսի իշխան հաստատած ընդարձակ յարաբերութիւնները։ Հետեւապէս՝ բնական է որ Աւստրիոյ կայսրն ալ իրեն փոխադարձ այցելութեան պիտի երթայ, քանի որ ինքը կանխեց իր այցելութիւնը, ինչպէս կը պատշաճէր ընել, ըստ որում Եւրոպայի արքունական սովորութիւն է որ ամէն նոր գահակալող վեհապետ այցելութիւն տայ բոլոր այն ազգերու պետերուն, կայսր, Թագաւոր կամ Նախագահ, որոնց հետ յայտնի գժտութեան մէջ չէ իր ազգը եւ կամ որոնց փոխադարձ այցելութեանը վրայ վստահ է նախապէս։

Բայց բան մը կայ որ դիտողի ուշադրութենէն չի վրիպիր բնաւ, այն է Վիլհէլմ Բ. Կայսեր ընթացքը։ Հազիւ Էտուարտ Է. մեկնած էր Հռոմէն, անմիջապէս ետեւէն հասաւ Վիլհէլմ Բ. եւ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Իտալիոյ Թագաւորին հետ, կարծես չեզոքացնելու համար Անգլիոյ Թագաւորին Իտալացւոց վրայ թողած տպաւորութիւնը։ Այս անգամ ալ միեւնոյն ընթացքն է որ կը բռնէ Գերման կայսրը, վասն զի այն ինչ Վիէննայէն մեկնեցաւ Անգլիոյ Թագաւորը, ահա՛ դարձեալ ետեւէն հոն կը հասնի, ուր պիտի մտնէ սեպտ. 18ին, այսինքն ասկէ 8 օր յետոյ, մինչ առաջ կը կարծուէր թէ նախ Ռուսիոյ կայսրը պիտի գար։ Բայց ահա Վիլհէլմ կայսրը կը կանխէ, կարծես թէ անոր համար այսպէս կը հետապնդէ իր մօրեղբայրը, որովհետեւ անիկա այսքան վեհապետներ կ'այցելէ, իսկ քեռորդին կը մնայ կամ ետքի կը ձգէ։

Բայց ի՛նչ ալ ըլլայ Էտուարտ Է. Թագաւորին եւ Ֆրանց-Եօզէֆ կայսեր տեսակցութեանց բնութիւնը, սա ստոյգ է թէ Գերմանիոյ հակառակ բան մը չնիւթուիր ոչ Վիէննայի եւ ոչ Լոնտոնի մէջ, անոնց իրար հանդիպած ատենը։ Հետեւապէս աւելորդ է գերման կայսեր սրտնեղութիւնը անոնց իրարու այցելութեանը վրայ, ինչպէս եւ իր ջանքը՝ այդ այցելութեան ազդեցութիւնը չեզոքացնելու մասին։ Ատով հանդերձ՝ մինչեւ Բարիզ ալ ետեւէն կ'երթար, եթէ վստահ ըլլար թէ Ֆրանսացիք պիտի ընդունէին իրենց 1870ի յաղթականին Թոռը, թէպէտ եւ ինք ոչ մէկ ջանք չի խնայեր մոռցնելու անոնց՝ երբեմնի պարտութեան վիշտը։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԵՒԴՈԿԻՈՅ

Ս. ՅՈՎԱԿԻՄ ԱՆՆԱՅԻ ՎԱՆՔԸ

Քաղաքիս հիւսիսային կողմը, 1–1½ ժամ հեռաւորութեամբ, Պիսկէնի Թրքաբնակ գիւղին մօտ, այգիներու վերջաւորութեան տեղը կը գտնուի Ս. Յովակիմ Աննայի վանքը՝ հրաշալի դիրքով։ Ամրաշէն շրջապարիսպներ կը պարփակեն իրենց մէջ բաւական Թուով սենեակներ, որոնք կը բաժնուին երկու մասի, մէկը ուխտաւորներու յատուկ, իսկ միւսը՝ միաբաններու, պզտիկ պահարանով մը փոքր այլ քարուկիր ու հաստատուն տաճար մը, որուն դրանը դէմ կը տեսնուին շիրիմները Տ. Գէորգ Սրբազանի եւ Տ. Գալուստ Վրդ.ի, ճարտարահիւս արձանագրութեամբ։ Վանքին [illegible] վայրն է. դպրոց յորջորջուած ընդարձակ սրահը, որ տախտակորմներով մասերու բաժնուած է՝ աշակերտներն իրարմէ անջատելու նպատակաւ, այժմ աղաւնետան վերածուած՝ այս Թռչունները իրենց «վո՛ւ, վո՛ւ»ներով կարծես ողբը կ'եղանակեն ամայացած կրթական վառարանի մը, վերնայարկի փառաւոր մէկ սենեակը, որ կ'ընդգրկէ շատ լայն հորիզոն մը՝ ակնապարար հմայքներով առլի։

Ս. Յովակիմ Աննայի տօնախմբութեան օրն է որ այս մենաստանը ուխտաւորներու բազմութիւն մը կը հաւաքէ իր շուրջը քաղաքէս, Սեբաստիայէն, Զիլէէն, Հէրէկէն, Նիքսարէն եւ ուրիշ տեղերէ. իսկ ամառը քաղքենի ընտանիքներ հոն կը տեղափոխուին օդափոխութեան համար, նմանապէս օդափոխութեան պատճառով այգին փոխադրուողներ կիրակի եւ տօն օրեր կը դիմեն հոն, պատարագի Ս. Խորհուրդին ներկայ գտնուելու մտադրութեամբ։

Վանքը ունի 400 արտավարի չափ մշակելի հողեր,—առանց հաշուելու կորդ մնացած ընդարձակ տարածութեամբ գետիններ,—ուր կը ցանուին գլխաւորապէս ցորեն, գարի, ծխախոտ եւն., 30–40 հատի չափ եզներու անդեայ մը, 120 ոչխարներու հօտ մը, անտառներ, Թօրչամի լերան կողը արօտավայրեր եւն.։ Ծխախոտէ կը գոյանայ 50 ոսկի տարեկան, դարպասէ եւ մոմեղէնի վաճառումէ 24 ոսկի, ընդամէնը 75–80 ոսկի, որ վանքի մատակարարութեան կը տրամադրուի, աւելցածը Տնտեսական Խորհուրդի յանձնուելու պայմանաւ։

Ինչպէս ուրիշներ, նոյնպէս այս վանքը կը կառավարուի Գաւառական Վարչութեան Բաղ. Ժողովի կողմէ ընտրուած հոգաբարձութեամբ մը։ Ասկէ երեք տարի առաջ պաշտօնի կոչուած էր հոգաբարձութիւն մը՝ ատենապետութեամբ Նազարէթ էֆ. Յովակիմեանի, ծանօթ վաճառական, որ գրեթէ առանձինն կը վարէ ցարդ իրեն վստահուած վանքապատկան գործերը՝ բոլորանուէր անձնուիրութիւն մը դնելով իր պարտականութեանց կիրառմանը մէջ։ Ասկէ առաջ վանքի աղբիւրներուն ջուրերը կ'անհետանային. ո՛չ ոք գիտէր թէ ինչ կ'ըլլային անոնք, մինչ ծխախոտի արտերը ծարաւէ կը պապակէին։ Նազարէթ էֆ. հարկ եղած հետազօտութիւններ կատարել տալով հասու եղաւ թէ ջրուղին ծակուած ըլլալով ջուրը կը հոսէր ուղղակի դէպի քարուկիր պատերու հիմերը։ Անմիջապէս յարդարել տուաւ ջուրի անցքը եւ հոսեցուց զայն նորոգ կառուցուած աւազանի մը մէջ՝ տարեկան 15–20 ոսկիի նոր հասոյթ մը ստեղծելով սրբավայրին։ Բաց աստի, Ս. Յովակիմ Աննայի այս վանքին մեր ըրած այցելութիւններու միջոցին արեւելակողմի ճամբուն վրայ կը հանդիպէինք ճախճախուտ փոքրիկ գետնի մը. այս տարի Նազարէթ էֆ. համոզուելով անհրաժեշտապէս որ ջուրի կուտակ մը թաղնուած է այդ վայրին մէջ, գործի ձեռնարկեց իսկոյն. գործաւորներ՝ միշտ Հոգաբարձու էֆ.ի հրահանգներուն համեմատ՝ աջ ու ձախ պեղումներ կատարեցին ու բազմաթիւ տաժանքներէ ետք, երեւան բերին ջուրի երեք առատ ակեր, որոնց համար Նազարէթ էֆ. շինել տուաւ ընդարձակ աւազան մը, 13 կանգուն երկարութեամբ եւ 12 կանգուն լայնութեամբ, բուն իսկ վանքի վերաբերեալ արտօրէին մէջ, ինչ որ անժխտելի առաւելութիւններ կ'ընծայէ։ Այս աւազանի հոսեցման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ յունիս 29ի կիրակի օրը, ուր պատարագի աւարտումին, կղերական դասը ու ժողովրդեան երկսեռ բազմութիւն մը դիմեցին հոն. օրհնութեանց սկզբնաւորութեան հետ ջուրը սկսաւ հոսիլ. յաջորդաբար կատարուեցան ընթերցումներ հոգեւոր աւետարաններու, առաքելական Թուղթերու եւ շարականներու։ Երբ լրացաւ հանդէսը, որ հակառակ համեստութեանը՝ գեղեցիկ էր չա՛փ, ներկաները ձեռքի սեղմումով շնորհաւորեցին Նազարէթ էֆ.ն՝ իր անձնուէր ծառայութեանց համար, թէ ինչ աչքառու օգտակարութիւններ կ'ընծայէ նորակերտ աւազանը՝ կը հասկցուի եթէ ի նկատի առնենք որ 25 արտավար տեղ ոռոգելու բաւելով, տարեկան յիսուն ոսկիի բացառիկ եկամուտ մը արտադրելէ զատ, անիկա զերծ է այն պարբերական ծախքերէն որոնք կը գոյանան ջրի ճամբաներու նորոգութեան պէտքէն, վասն զի աւազանն ալ խիստ անդեան հեռաւորութիւն մը ունի։ Մնաց որ, ոչ միայն վանքին արտերը կը նպաստաւորուին անկէ, այլ նաեւ այգետէրերը կը գնեն աւազանին ջուրը՝ 4–5 մէճիտ վարձք վճարելով մէկ անգամուան համար։ Յովակիմեան էֆ.ի հաւաստմամբ՝ նայելով երկու աւազաններու ծախսեր է մօտաւորապէս 100 ոսկի, որ անոնց արդիւնաբերած եկամուտին հետ համեմատելով— 60–70 ոսկի տարեկան—նշանակելի հանգամանք մը չունին։

Մատնանշելէ ետք անձնուէր տքնութիւնները նախընթաց հոգաբարձութեան, որ այնքան յաջողապէս պաշտօնավարած ըլլալով՝ նախկին շէնութեանը վերադարձուցած է հրաշալի մենաստանը, խղճի պարտք մը կը նկատեմ, ի դիմաց տեղւոյս հայ համայնքին, հրապարակաւ ջերմագին շնորհակալութիւններ ուղղել Նազարէթ էֆ.ի, որ ի մէջ այլոց, կըրցաւ վերանորոգուած աւազաններու շինութեան պէս պատուական գործի մը հեղինակը հանդիսանալ՝ անուղղակապէս նպաստելով նոյն իսկ կրթական յարկին, անոր պիւտճէի բարգաւաճման նոր աղբիւր մը ստեղծելով։

ՄԻՍԱՔ ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Եւդոկիա

ՄԱՆՏՕԼԻՆԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Սալվա կը քալէր դեղնորակ ճամբուն վրայէն, Լէման լիճին եզերքէն՝ զոր ապրիլի առաւօտ կը կապուտցնէր լոյսով։ Բաւն տարիներէ ի վեր կոյր՝ Սալվա, իր ձեռքերուն եւ դէմքին փափկութիւնով, կը զգար ջերմութիւնը ձորերուն, գե[illegible]րայի զարդերուն։ Հպարտօրէն տանելով իր ծերութիւնը, մեկնած էր Լօրէնէն իր աւանէն, օրին մէկը, երբ հրդեհը լափելով իր հարստութիւնը՝ կորսնցնել տուած էր իր ունեցածը, կինն ու զաւակները։ Վիշտերը կախարդելու համար կը տանէր միայն իր ազնիւ մանտօլինը, հրաշքով մը ազատուած։

Ճամբան օձապտոյտ կ'երկարէր մարգագետիններուն մէջ։ Սալվա վարանում մը ունեցաւ. ատաղձարանի մը մէջ՝ տղաք տատանոց կը խաղային տախտակներու վրայ։

Երբ անոնցմէ մէկը հաւասարակշռութիւնը կորսնցնէր ու տաշեղներուն մէջ գլորուէր, միւսները աղաղակներ կը բարձրացնէին։

—Կ'իյնա՛ք կը մեռնի՛ք, ըսաւ անոնց Սալվա։

—Առ քեզի... կոյր մը որ կը տեսնէ, տարօրինա՛կ բան։

Խաղը փոխելու հաճոյքէն յափշտակուած՝ իջան իրենց տատանոցներէն։

Ոտքերնին մերկ, բաճկոննին բաց, մօտեցան օտարականին՝ որ կոճղի մը վրայ նստած էր, գաւազանը ծունկերուն մէջ։ Խիտ բազմութիւնով դիտեցին անոր արեւէն այրած դէմքը յարդէ գլխարկին տակ, փոշիլից կօշիկներն ու մաշած վերարկուն։

—Ալ չէ՞ք խնդար, ըսաւ անոնց։

—Ո՛չ։

—Ի՞նչ կ'ուզէք ինէ։

Խումբին ամէնէն մեծը՝ անտառաշրջիկ մը՝ տեսնելով որ մարդը արտեւանունքները կը շարժէ՝ սկսաւ խնդալ, միւսները, նուազ յանդուգն, բայց աւելի չար՝ սիրտ առին։

—Մանտօլինը, մանտօլինը, կ'ուզենք մտիկ ընել։

—Ձեզի պէս անզգամ արարածները զուարճացնելու համար չէ ան. ո՞վ կը համարձակի դեռ խնդալ։

Հեռացաւ մարդը։ Ճամբուն վրայ քարեր, ատաղձարանին մէջ փայտեր կը փնտռէին տղաք։

—Ես դանակ ունիմ, ըսաւ ամէնէն մեծը, ո՞վ կ'երթայ կարելու մանտօլինին թելերը։

Յետոյ ձայնը բարձրացնելով՝

—Բաէ՛, մուրացկան, մանտօլին պիտի ածե՛ս մեզի։

—Դուն չես հասկնար զայն։

—Է՛հ, հիմա կը սորվիս։

Ցատկեց գերաններուն վրայ, սահեցաւ կոյրին ետին, ու քրա՛ք, քրա՛ք, դանակի երկու հարուածով մանտօլինը խլուեցաւ։ Այն ատեն վազեց հեռուն, բլրակին վրայ, կաղնիի մը տակ՝ ուր իր ընկերները [illegible] եկան միացան անոր։

Սալվա կը դողդղար։ Գլուխը վերցուց։ Իբր թէ իր դժբաղդութեան հրաշալիքին մէջ աչքերուն լոյսը գտած, կարծես կը դիտէր բլրակը, Ժիւրայի սեւ լեռները՝ որոնք անմատչելի պատ մը կը քաշէին Լօրէնին դէմ։

Կաղնիին տակ լաճերը կը խնդային։ Ամէնքն ալ խոտին վրայ ժողովուած՝ կը փորձէին երգ մը հանել խեղճին գործիքէն։ Բայց ամէնէն մեծը, իր ձեռք անցուցած խաղալիքէն զրկուելու երկիւղին մէջ, ուզեց վռնտել իր ընկերները։ Ասոնք ալ դաշնակցեցան անոր դէմ, առին անոր ձեռքէն հրաշալի գանձը՝ որուն բլուրի քարերուն վրայ գլորուիլը, աղաղակներու մէջ, լսեց Սալվա։ Լացաւ խեղճ մարդը, ձեռքերը ճակտին, ինչպէս լացեր էր հրդեհին օրը։ Յետոյ կորաքամակ՝ ելաւ դէպի գեղ, գաւազանին վրայ կրթնած։

Բ.

Երբ Ռեմի կը մտնէր, հարսնիքի մը խնջոյքը կ'աւարտէր՝ դալուկ արեւի մը տակ։ Հրաւիրեալները Թուով քիչ ու ամէնքն ալ դեռատի, համեստ տեսարան մը կը պարզէին։

Ամուսնացողները, իրարու դէմ նստած, կը ժպտէին իրարու, երջանիկ իրենց ծնողներուն եւ մերձաւորներուն ուրախութենէն։ [illegible] ներուն անմեղ չուեբին պէս, ինքը հպարտ իր ուժին վրայ, նէ քսանամեայ ու խարտեաշ, աղուոր՝ իր աչքերուն կապոյտովը ու կարմիր շրթունքներովը։

Սալվա զգաց թէ այս գեղջուկները, տօնին հանգամանքէն զուարթացած, պիտի ամոքեն իր ցաւը։ Տնակին սեմը ներկայացաւ, բայց սպասուհի մը վռնտեց զանի։

—Անցէ՛ք, ի՞նչ կը փնտռէք, ըսաւ անոր նոր փեսան։

—Կը փնտռեմ մարդասէր սիրտեր՝ որոնք հասկնան ցաւս։

Հարսը յառաջանալով դէպի ծերուկը, նստեցուց զանի իր քով, Սեղանին վրայ դրաւ իր ուռած երակներով ձեռքերը. երբ իրեն հարցուցին թէ ինչո՛ւ կը վախնար, պատասխանեց ծերուկը.

—Բանէ մը չեմ վախնար, որովհետեւ աղքատ եմ։ Բայց աղքատին հանդէպ ճշմարիտ սրբապղծութիւն մը գործեցին, տղաք ատաղձարանին մէջ հոգիս առին։

—Ձեր հոգի՛ն...

—Կոչնականները իրարու երես նայեցան, կարծելով թէ խենթ էր ան։

—Մի կարծէք թէ կը բարբանջեմ, յարեց։ Մանտօլին մը ունէի որ ինչքերուս եւ զաւակներուս միակ յիշատակն էր. ան զիս կը մխիթարէր, թմրեցնելով ցաւերս, պարզելով աչքերուս գիշերին մէջ՝ իմ անցեալս։

Ոտքի կ'ելլէր, վախնալով թէ մի գուցէ տօնախմբումը աղտոտեցնէ իր ողբերով, երբ հարսը բռնեց զանի։

—Անհաւատներ պիտի ըլլայինք, եթէ այս օրհնուած օրուան մէջ, չհիւրընկալէինք դժբախտ մը։ Իւրաքանչիւրը կը բարեխօսէր որ առատաձեռն նուէրով մը փոխարինուի գողի լաճերուն չարագործութիւնը։

Մեղամաղձիկ լռութիւն մը տիրեց։ Ծերուկը վախկոտ կծկուածքով մը՝ կը դիտէր ծաղիկները հարսին բազուկներուն, անուշաբոյր պտուղներուն, կլոր ուսերուն, ինչպէս ատենօք կը զգուէր իր աղջիկը ծիծղուն՝ որ զանի կ'առաջնորդէր Լօրէնի ճամբաներէն։

—Կ'ընդունի՞ք, ըսաւ դեռատի փեսան, ձեռքերնին տեղ աւելի աղուոր մանտօլին մը։

—Աղուոր, այո՛, լաւագոյն եւ իմինիս տե՛ղ, ո՛չ։

—Ես ալ, ըսաւ հարսը, նոր մանտօլինին վրայ կ'երգեմ ձեզի համար։

—Դո՛ւք, այո՛, կարելի է. կրնա՞ք ինծի տալ արձագանգը իմ զաւակներուս եւ տանս։

Կը դողար ծերունին, խարխափելով սփռոցին վրայ, իբր թէ գտնելու համար իր մատներուն մէջ իր աղջկան մատները։

—Օ՛հ, ըսաւ նոր փեսան, իսկոյն մնագործին քով Թող երթան, եւ մեր գաւաթներն լեցնեն ֆրանսական անուշ գինի մը։

Բոլոր հանդիսականները լուրջ եւ գրեթէ մասամբ կանգնած էին։ Կը դիտէին ծերուկը՝ որ կը կենար խաղաղիկ, աչքերը փակած, իր մօրուքը աւելի փայլուն արեւու շողի մը ցոլքէն, որ կ'իյնար արիւնէն։

Հարսը կը խնդար, երկարելով իր թեւերը, ձեռքերը ծերունիին՝ որ չէր համարձակեր զանոնք իր շրթունքին տանիլ։ Ինքն ալ կը խնդար, երբ սպասուհին ներս մտաւ, կարմրած՝ վազելուն համար, փութալով նոյն ժամուն մոռցնել տալու իր կոշտութիւնը։

—Ահա մանտօլինը, ըսաւ հարսը ծերունիին անձկալից. ներեցէք որ ձեզի ընծայեմ զայն, [illegible] պէս։

—Այո՛, պատասխանեց։

Մինչ արմուկը սեղանին իր յուշքերուն մէջ ընկղմած էր ան, բոլոր կոչնականները կը դիտէին, ոչ առանց վախի, նոր հարսը որ սաղարթին տակ կը փայլէր իր զգեստին ճերմակութեանը մէջ։ [illegible] ջկնութեան ժամերը՝ իր մօր քով, ու կտելով Թել Թելերը, սկսաւ երգել մաքուր ձայնով մը, իր սիրտին լաւագոյն ուժերով, ինչպէս եկեղեցիին մէջ։ Երգեց, աչքի առջեւ բերելով անցեալը իր պատրանքներուն եւ անուրջներուն, առատագան խիստ մօտիկ, որ կը փայլէր իր հոգիէն աչքերուն, ժպտելէ տանի մը նման՝ բլրակին վրայ։ Խիստ աղուոր էր իր յափշտակութեան մէջ, մոռնալով որ կ'երգէր։ Յետոյ, հառաչ մը մէջ, լռեց նէ, արցունքները կոպերուն վրայ։ Կոյրն ալ լացած էր, լռիկ, առանց գիտնալու։

Երջանիկ ժամանակներու ձայնը կանչած էր զայն միջոցին խորէն, եւ ուրախութենէն թրթռուն, տեսած էր վերստին իրականութեան սահմաններուն վրայէն, իր կինը, իր զաւակները, հօն, Լօրէնի մը մէջ աւելի դալար՝ ուր գետ մը կը հոսէր, աւելի արծաթափայլ քան Մօզէլը։

Գգուանքով առաւ մանտօլինը ծունկերուն վրայ, յետոյ իր ուսերուն ժապաւէնէն կախելով ոտքի ելաւ։

—Չեմ ուզեր ձեզ հեծել տալ իմ վիշտովս, մնաք բարով։ Ճամբուն վրայ առաջնորդեցին զայն։ Անցաւ Ռեմի գեղէն, մանիշակագոյն իրիկուան մէջ, ուր Թուխ ամպեր կը սահէին լեռներուն վրայ, երկինքին մէջ։

Գ.

Սալվա անցաւ դաշտեր եւ լեռներ։ Նոր մանտօլինը կ'ածէր, անհրապոյր ու անյոյս։ Կ'ածէր զբօսցնելու համար մար-

---

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (11)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ա.

Արման սարսռայ, կոմսուհիին մօտեցաւ աշխուժով, անոր ձեռքը բռնեց եւ յուզուած ձայնով մը ըսաւ.

—Անտարակոյս ո՛չ։ Դուք կիներուն լաւագոյնը ու ամէնէն դիւթիչն էք. լաւ գիտէք թէ ձեր նկատմամբ նոյնքան յարգանք կը զգամ որքան սէր... Ձեր պատճառաւ տաղտուկնե՛ր ունեցայ, Աստուած իմ։ Ունեցած բոլոր ուրախութիւնս եւ երջանկութիւնս ձեր շնորհիւ վայելած եմ։

—Ըսել է ձեր սիրտը միշտ միեւնո՞յն է ինծի համար...

Կոմսը զարմանքի շարժում մը ըրաւ։

—Ի՞նչ կը նշանակէ այդ հարցումը, ըսաւ քաղցրօրէն. կը կասկածի՞ք այդ մասին։

Տիկին տը Ֆոնթընէյ, առանց պատասխանելու, ամուսնին ձեռքէն բռնեց եւ զայն առաջնորդեց վառարանին վրայ գտնուող բարձր հայելիին առջեւ. ձեռքով վեր առաւ քունքերը շրջապատող մազերը, եւ ցոյց տալով անոնց մէջ գտնուող արծաթ Թելերը, սրտայոյզ տխրութեամբ ժպիտ մը արձակեց ու ըսաւ.

—Ալ ծերացած եմ, սիրելի Արմանս, բայց դուք երիտասարդ էք տակաւին, եւ ամէն օր կ'աւելնայ մեր երկուքին տարիքներու տարբերութիւնը։ Դուք որքան տարիքնիդ առնէք, ես այնքան պիտի ծերանամ. մինչ դուք ա՛լ աւելի երիտասարդ պիտի երեւաք։ Չեմ կրնար ասոր վրայ խորհիլ, առանց անզուսպ անձկութիւն մը զգալու։ Աւա՛ղ, մարդուն դէմքը կը փոխուի, բայց զգացումները անփոփոխ կը մնան։ Իսկ իմ սէրս ձեզի նկատմամբ՝ տասը տարի առաջուան պէս է։ Այս իրիկուն թատերաբեմին վրայ տեսնելով ձեզ, սարսռացի, ու խորհեցայ թէ կրնայիք ձեր ներկայացուցած խաղը ինծի հետ ալ խաղալ։ Նախ ծաղրելի պիտի ըլլամ, յետոյ ամօթէս պիտի մեռնիմ։

Արման տժգունեցաւ եւ ուզեց բողոքել. կրքոտ ուժգնութեամբ մը շարունակեց կոմսուհին.

—Օ՛հ, Թող տուր որ խօսիմ... Ատենն է որ այս լեզուով խօսիմ... Գիտես թէ որքան կը սիրեմ քեզ... Էհ, ուրեմն, մի տառապեցներ զիս, նախանձոտութեան չարչարանքներուն մի մատներ, ծաղու նշաւակ մի ըներ մեր պատկանած ընկերութեան առջեւ. դէթ անկեղծութիւն պարտիս ցոյց տալ ինծի... Յիշէ որ քեզի հետ անկեղծ եւ ուղղամիտ գտնուած եմ։

Այս խօսքերուն վրայ, որոնք անցեալին նկատմամբ ծանր ակնարկութիւն մը կը պարունակէին, կոմսին դէմքը բոցավառեցաւ. կնոջը ձեռքէն բռնեց եւ զայն սեղմելով, խորունկ համոզումի շեշտով մը ըսաւ, ինչ որ վստահութիւն պիտի ներշնչէր նուազ նախապաշարուած մէկու մը.

—Ապահովուեցէք, վախնալիք բան չկայ։ Վտարեցէք բոլոր այդ գէշ մտածումները... բոլոր հոգւովս կը սիրեմ ձեզ։

Կոմսուհին Թեւը իրենին մէջ առաւ, իր ննջասենեակը առաջնորդեց զայն, ու դրան սեմին վրայ ըսաւ.

—Օ՛ն, պէտք է հանգչիլ։ Քունը պիտի տանի այդ խոլ մտածումները. վաղը առտու վրայ չպիտի խորհիք ալ եւս։

Խանդաղատալից կերպով համբուրեց կինը, ծիծաղկոտ աչքերով դիտեց զայն, ու սրահէն անցնելով, իր սենեակը ուղղուեցաւ։ Հազիւ թէ Արման անհետացած էր, տարաբախտ կինը աթոռի մը վրայ նետեց ինքզինքը, դէմքը այլայլած եւ ուժերը սպառած. սկսաւ հեծկլտալ, իր վիշտը արտայայտելու համար ազատօրէն, «Կը ստէ, կը ստէ ան» կ'ըսէր կոմսուհին։ Յետոյ հանդարտեցաւ եւ սկսաւ խոր մտածումներու մէջ Թաղուիլ։

Բ

Վիէննայի արքունիքին մէջ տարեգլխի առթիւ տրուած հանդէսի մը միջոցին էր որ Արման տը Ֆոնթընէյ կոմսը —այն ատեն դեռ նոր դիւանագիտական կցորդ ֆրանսական դեսպանատան մէջ— առաջին անգամ ըլլալով հանդիպած էր Շվարցպուրկ գեղանի իշխանուհիին։ Ուրախ կերպարանքով ներս մտած էր վերապահեալ այն փոքր սրահէն, ուր կը գտնուէր կայսրուհին։ Երիտասարդ ֆրանսացին, նոր հասած Բարիզէն, կը փափագէր դեսպանին կողմէ ներկայացուիլ ու կայսրուհիէն մէկ քանի քայլ հեռու կը գտնուէր, երբ մանկամարդ կինը յառաջացաւ շնորհալից ու ծիծաղկոտ։ Վկայ եղաւ իշխանուհիին արժանացած բարեկամական ընդունելութեան։ Հաւասարապատիւ մեծարանքներ կ'ընծայէին իշխանուհիին։ Արման իսկոյն նշմարած էր այն կարեւոր դիրքը՝ զոր իշխանուհին կը գրաւէր արքունիքին մէջ։ Բայց ոչ նուազ ազդուեցաւ անոր գեղեցկութենէն։

(Շարունակելի)

դիկը, իր նմանները եւ անոնց գութը չարժելու՝ իր տառապանքին վրայ։

Մանաօլինը իր ձեռքերուն մէջ չէր ա՛լ այն կենդանի գանձը՝ որ կ'ոգեւորէր սիրար ունկնդրողին։

Կ'երթար յախուռն, անգիտակցօրէն, նորէն անցնելով արդէն անցած ճամբաները։ Այսպէս է որ յուլիսի առաւօտ մը, այն ժամուն երբ մարդ ու անասուն կ'աշխատէին բլուրին վրայ, վերստին եկաւ Ռեմի գիւղը։

Պատերուն երկայնքը, ճամբուն մէջտեղը, ուզեց հանգստանալ։ Տուն մը կար հոն, նորոգէն, փայտէ ճեմլիքներով շրջապատուած, կը լուսաւորուէր մանր աղիւսներով չինուած պատուհաններէն՝ ուր կը հասնէին գրեթէ գայլուկի սաղարթ ծղօտները։

Վայրկեան մը Լօրէնը վերագտնելու զգացումն ունեցաւ։

Երբ իր ծունկերուն մէջ առաւ մանաօլինը, իրեն համար երգելու փորձութիւնով, երկչոտ քայլ մը երեւցաւ իր վերեւ, փայտէ սանդուխին վրայ։

Հարսն էր, բարեբեր պարիկը անցած տարուան։

Աւելի թեթեւ իր շարժումներուն մէջ, կը փայլէր նէ ուժով ու չնորհով։ Իր ժանեկաւոր լանջազգեստը, ծիրանեգոյն գիծերով պզտիկ գոգնոցը, ամբողջ իր անձը վերջապէս կը դաշնաւորէին մարգերուն ու չրջակայքի տուներուն պլչրանքին հետ։ Բազուկներուն մէջ կը կրէր մանկիկ մը, ճերմակ եւ վարդերես՝ իրեն պէս, որուն խանձարուրը կը պահէր դեռ անուշահոտ ջուրերու բուրումները։

Մուրացիկը ետ դարձաւ։ Այն առեն նէ կարմրեցաւ չփոթութենէն, ճանչնալով այս ծերուկ, ընկճուած, փոշիով ծածկուած մարդուն մէջ, վսեմ անցորդը՝ իր հարսնիքի խնջոյքին։

—Դո՞ւք էք, ըսաւ նէ։

—Ես... ճանչցուեցա՞յ հա։

—Անշուշտ. դուք չէք յիշեր, ո՞հ, ներեցէք, դուք չէք կրնար գիտնալ՝ քանի որ աչաղուրկ էք։ Բայց ձայնս փոխուած է միթէ։

—Չեմ հասկնար։

Նէ եկաւ ճամբուն վրայ ու մինչդեռ ծերուկը ոտքի կ'ելլէր, փախչելու վայրենիի մը պէս, կեցուց զանի։

Աղուոր ձեռքերուն չփումով՝ զոր զգացած էր առենօք, իր սպառած էութեան մէջ պարելու անուշութիւնը ունեցաւ։

—Այո՛, պոռաց, այո՛, յիշեցի, ա՛հ, Աստուած իմ, հրա՛շք։

Ջղայնով կը սեղմէր կնկան արձակ ձեռքերը. խանձարուրին դպչելով՝ պատահեցաւ մանկիկին մանր թաթիկներուն եւ սկսաւ ժպտիլ իր անխնամ մօրուքին մէջ։

—Ձե՞րն է այս պզտիկ Ցիսուսը։

—Այո՛։

—Երջանիկ էք ուրեմն։

—Այո՛, ինծի հետ եկէք, ես ձեզ կ'առաջնորդեմ։

—Ո՛չ, ո՛չ, յարեց, թշուառութիւնովս կը պղծեմ ձեր տունը, ուր թերեւս ծերուկ մը չէ տպաւորած դեռ։ Զգեցէք զիս...

Ու տխրագին կքեցաւ գաւազանին վրայ, գլուխը երերցնելով։

—Ա՛լ չէ՞ք երգեր մանաօլինի վրայ. այնչափ քաջալերեցինք ձեզ։

—Աւա՜ղ, իմ մանաօլինս չէ ան, որուն ձայնը ամէն օր կը յիշեցնէր ինծի անցեալին պարտէզը։

—Հարսնիքիս օրը՝ երբ երգեցի՝ կը յիշեմ որ արցունքներ թրջեցին ձեր այտերը՝

—Կը կարծէի որ դուք պիտի կրնայիք ձեր հոգին տալ գործիքին՝ որ իմս պիտի ըլլար։ Բայց իրաւունք չունիք անկէ զրկելու ձեր ծախը, փրցաւ մը տալու համար անկէ աղքատին՝ որ կը թափառի ճամբաներու վրայ։ Մնա՛ք բարով։

—Կեցէք դեռ, ձեզի համար աղէկ է հոս կենալ, ահա առաւօտն։

Անիկա ապշած՝ արտօրէն կը յառաջանար։

Ճանչցաւ Սալվան եւ ժպիտ մը նկարուեցաւ դէմքին վրայ, լեցուն ու կարմիր։ Սալվա ձեռքերը երկնցնելով անոր՝ աչքի լոյս մաղթեց հայրական ձայնով մը։

—Աշխատութենէ՞ կու գաք, վասն զի հոգի հետ կը բռնէք։ Թո՛ղ ան ձեզ չնորհէ երկար առեն իր պտուղները քաղելու անուշութիւնը՝ ձեր ծերութեան մէջ, զերծ չարիքէ եւ տկարութենէ։

Մարդիկ ժողուուած էին չուրջը, ստուերոտ ճամբուն վրայ՝ ուրկէ կ'անցնէր երամակ մը երինջներու։ Սալվա ինքզինքը ամփոփեց խոկալ։ Պահիկ մը լսելէ ետք, ուշադիր՝ հեռաւոր ոտնաձայներու, մրմնջեց.

—Կը լսեմ զանոնք։

—Ո՞վ։

—Այն պզտիկ թշուառականները՝ որոնք գանձս խլեցին։

Լաճերը զուարթ խումբով կը վերադառնային դաշտերէն՝ ուր աշխատութեան կը վարժուէին. ամօթահար ու չփոթած կեցան մուրացկանին առջեւ։

—Ես քաջ գիտէի, ըսաւ անոնց, որ հոգիս պիտի խորտակէք, խորտակելով հին մանաօլինը՝ որ խաղալիկ մըն է ձեզի համար։ Զգուշութիւն ըրէք ուրիշ անգամ։

Տղաք մաղացին, ուսերնին վերցնելով հեզօրէն։

Մինչդեռ աղոց ամէնէն մեծը, մէջտ համարձակ, կը խօսէր.

—Երբեք չինած չըլլալով կործանել միայն գիտենք. բարեբաղդաբար, ընկերներուս դէմ նախանձելով, որպէս զի զան մը չունենան հին մանաօլինէն, անոր կտորները թաղեցի կաղնիին տակ, բլրակին վրայ։

—Օ՛հ... գնա՛ գտիր, աղերսեց մուրացիկը։

Իսկոյն բարեպաշտ երկիւղով բռնելով զայն, խոթեց կոտաէ պարկին մէջ։

Շրթունքներուն վրայ նորեմիի երգ մը կը մրմնջէր մեղմով։ Կը կարծէին թէ ուրախութենէն խենթեցաւ։

—Մնաք բարով, ըսաւ, միայն թողուցէք որ գրկեմ այս պզտիկ Ցիսուսը, որ չի վախնար աղքատէն, քանի որ չի լար։

Ցետոյ առանց աղաչանքի մէկ ընելու հեռացաւ։ Գիւղին ծայրը, առաղձարանին մէջ գերանի մը զարնուեցաւ։

Լիճը կը քաշէր զանի, իր ալեծուփ ջուրերով։

Նստաւ եզերքին վրայ, մինակութեան մէջ՝ ուր միջատներ կը բզզային խոտին ու արեւին մէջ։ Հո՛ն, առանց վարանումի, անդունդին մէջ թաղեց մանաօլինին կտորները նուիրական, որպէս զի ջուրը ոգեւորէ զանոնք իր տրտունջով, իր սիրոյ բառերով ու վիշտով։

Ու չուրջանակի, բլուրին վրայ, Ռեմի գիւղին պարտէզներուն մէջ, թռչուններուն երգը, կնճիռներուն մրմունջը, հովին ձայնը որ կու գար Ալպեաններէն, կը հոչակէին մուրացիկին սիրտին մէջ տեղի ունեցած զոհաբերութիւնը՝ տարօրինակ նուագահանդէսով մը։

Թարգ. Ա. ՀՕԼԱՍԱՐԵԱՆ

Իւնիէ

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ

Պ. Չէմպըրլէնի ծրագիրները.—Տարբերական մաքսի սակացոյցը.—Բուռն ընդդիմութիւն.—Պ. Չէմպըրլէնի հաւանական ձախողութիւնը.—Ելքի դուռ մը։

Լոնտոն, 6 սեպտ.—Գաղթային Նախարար Պ. Չէմպըրլէնի ելմտական ծրագիրները միշտ կը զբաղեցնեն հանրային կարծիքը։ Ամէն օր լրագիրները սիւնակներ կը նուիրեն անոնց եւ քաղաքական մարդերն ալ ճառեր։ Այս անգամ, սակայն, պայքարը բոլորովին Պ. Չէմպըրլէնի հակառակորդներուն նպաստաւոր է եւ յըստակ կերպով կը տեսնուի թէ Պ. Չէմպըրլէն վրայ կուտայ։ Նախ կը կարծուէր թէ Բանատա, բրիտանական աէրութեան առաջին գաղթավայրը, ելմտական նոր ծրագրին նպաստաւոր կարծիք պիտի յայտնէ, բայց բոլորովին տարր հակառակը տեղի կ'ունենայ։ Տեյլի Մէյլ քանի մը օր առաջ, կը հրատարակէր տասնէ աւելի քանատական լրագիրներու հրատարակութեանց քաղուածները որոնք այդ մասին բնաւ տարակոյս չեն թողուր։ Բանատա հակառակ է այն մաքսապաշտութեան զոր կ'ուզէ Պ. Չէմպըրլէն։ «Ժամանակակից ամէնէն զօրաւոր Նախարար»ի դիրքը, ինչպէս երբեմն կ'ըսէին երկրակալութեան կուսակիցները, հետզհետէ դժուարին հանգամանք մը կը ստանայ։ Պ. Չէմպըրլէնի մտերիմ բարեկամները որ վերջին տարիներու մէջ ոյժ տուեր էին անոր, քաջալերեցին զայն ու ծափահարեցին, հիմա կ'ըսեն թէ իր դիրքը կորսնցուցած է։ Գաղթային Նախարարին նպատակն է, ինչպէս ամէն ոք գիտէ, կայսերական դաչնակցութիւնը, այն է աշխարհի բոլոր մասերու բրիտանական գաղթավայրերը աւելի սերտ կերպով միացնել մայր-երկրին՝ առանձնաշնորհումներու միջոցաւ՝ նախապատիւ մաքսերու ձեւին տակ՝ այսինքն թէ աւելի վերջը Բանատայի կամ Աւստրալիոյ ցորենը օրինակի համար եթէ երկու ֆր. մաքսի ենթարկուի, ռուսականէն կամ ամերիկեանէն ութ ֆր. առնուի։ Մեծն-Բրիտանիոյ գաղթավայրերուն տրուած այդ առանձնաշնորհումներով Պ. Չէմպըրլէն կը կարծէ յաջողիլ աւելի ամրապնդելու Անգլիոյ եւ իր գաղթավայրերու միջեւ եղած կապերը որոնք կը սկսին թուլնալ։ Ինչ պատահեցաւ։ Բրիտանական ժողովուրդին ստուար մեծամասնութիւնը բացարձակապէս հակառակեցաւ սննդեղէններու եւ նախնական նիւթերու վրայ դրուելիք ամէն տեսակ մաքսերու։ Վասն զի, նախապատիւ մաքսեր թոյլ տալու համար, նախ պէտք է օտար երկիրներու արտադրութեանց վրայ այն տեսակ մաքսեր դնել որոնք հիմա գոյութիւն չունին։ Եւ որովհետեւ անգլիական գաղթավայրերը սննդեղէն ու նախնական նիւթ միայն կ'արտադրեն եւ ոչ թէ ձեռարուեստի ապրանքներ, ուստի Պ. Չէմպըրլէնի դաչնակցութեան այդ գաղափարը իրականանալի չէ։ Կը մնան միայն օտար երկիրներէ բերուած ձեռարուեստի ապրանքներու մաքսերը. բայց գաղթավայրերը որոնք այդ տեսակ արտադրութիւն մը չունին, բնաւ առաւելութիւն մը ձեռք պիտի չբերեն։ Պ. Չէմպըրլէն պիտի ընդունի՞ իր սխալը։ Անոր բարեկամները կ'ըսեն թէ միտքէն իսկ չանցնիր եւ թէ պիտի չդառնայ առաջ տանիլ իր անկարելի գործը։ Արդէն ըսուեցաւ թէ Պ. Չէմպըրլէն ինչպէս իր կուսակցութեան մէջ պառակտում առաջ բերաւ եւ թէ իր լրագիրներէն մէկ քանին ինչպէս հեռացան անկէ։ Զարմանալի պիտի չըլլայ որ Պ. Չէմպըրլէնի բարեկամներէն գտնուին այնպիսիներ որոնք ելքի դուռ մը պիտի փնտռեն անոր համար, առաջարկելով որ կառավարութիւնը յանձնաժողով մը կազմէ, որ պաշտօն ունենայ քննել գաղթային Նախարարին ծրագիրներուն առաւելութիւնները եւ վնասները։ Այդ տեսակ յանձնաժողովի անուանումը պիտի նշանակէ ծրագիրներուն մէկ կողմ թողուիլը պատշաճ եղանակով, եւ կամ Պ. Չէմպըրլէնի առիթը պիտի ընծայէ նահանջելու, առանց իր դիրքը վտանգելու, բայց կ'ըսուի թէ Պ. Չէմպըրլէն չուզեր եւ թէ պիտի շարունակէ իր պայքարը։ Ամսոյս վերջերը նախարարապետ Պ. Պալֆուր քաղաքական մեծ ճառ մը պիտի խօսի Շէֆիլտի մէջ. պիտի պարզէ իր ընթացքը Պ. Չէմպըրլէնի ծրագիրներուն նկատմամբ։ Անհամբերութեամբ կը սպասուի այդ ճառին, վասն զի կրնայ ըլլալ որ իսկոյն Նախարարական տագնապ մը առաջ բերէ եւ կամ խիստ զգալի փոփոխութիւն մը՝ Պ. Չէմպըրլէնի առաջարկութեանց մասին։

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Մանչուրիա եւ Քորէա.—Ռուսիոյ եւ Ճափոնի բանակցութիւնները.—Հերքում մը.—Չան-Թունկի երկաթուղին։

Բէքին, 6 սեպտ.—Կը յայտարարուի թէ օգոստոս 12ին Ճարոնի դեսպանին կողմէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարին ներկայացուած յիշատակագիրը, ձգած առաջարկութեանց մասին, կը ծանուցանէ թէ Ռուսիա եւ Ճարոն փոխադարձաբար պէտք է ճանչնան երկու տէրութեանց իրաւունքները Մանչուրիոյ ու Քորէայի մէջ երկաթուղիներու վրայ։ Երկու տէրութեանց իւրաքանչիւրը պէտք է սահմանէ իր իրաւունքները. նաեւ պիտի կրնայ պաշտպանել իր երկաթուղիները եւ իր ազդեցութեան չրջանակին մէջ զինուորներ պահել՝ ամէն տեսակ անկարգութիւններ զսպելու համար։ Բարեկարգութիւնը հաստատուելուն պէս՝ զինուորները ետ պիտի քաշուին։

Թոքիօ.—Հոս պաշտօնապէս կը հերքուի այն զրոյցը թէ ռուս-ճարոնական բանակցութիւնները հիմնուած ըլլան այն սկզբունքին վրայ թէ Ճարոն պէտք է ճանչնայ Մանչուրիոյ մէջ Ռուսիոյ ձեռք բերած չահերը եւ թէ փոխադարձաբար Ռուսիա ալ Ճարոնի չահերը պիտի ճանչնայ Քորէայի մէջ։ Կը հաստատուի այն պարագան թէ բանակցութիւններ կը կատարուին, սակայն կը յայտարարուի որ վերոգրեալ զրոյցները սխալ են։ Ռուսիա, 1898ի որոշմնագրին տրամադրութեանց համաձայն, արդէն ճանչցած է ճարոնական չահերը Քորէայի մէջ։

Պեքին.—Չինական աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով, Չան-Թունկի երկաթուղիին վրայ չինութիւնները ատենէ մը ի վեր փութով առաջ կը տարուին, թէեւ անձրեւներու եղանակը սովորականէն կանուխ սկսած ըլլայ։ 1903 ապրիլ 12էն ճամբան բացուած էր մինչեւ Ջինկ-Չէու-Ֆու՝ այսինքն 241 քիլոմէթր հեռաւորութեան մը վրայ. յունիս 9էն 15 քիլոմէթրնոց նոր մաս մըն ալ չինուած էր՝ Չէ-Հօ-Հսիէնէն անդին։ Գիծը պիտի անցնի Չէ-Հօ գետակէն, որուն վրայ 470 մէթր երկայնութեամբ կամուրջ մը կը չինուի։ Հիմակուհիմա առժամեայ միջոցներ ձեռք առնուած են գետակին վրայէն անցքը ապահովելու համար, այն կերպով որ քիչ առենէն չինութիւնը աւարտած պիտի ըլլայ մինչեւ Չէու-Ջունէն անդին, քաղաք մը որ Չան-Թունկի մետաքսներու գլխաւոր հրապարակն է, գիծը մինչեւ 315 քիլոմէթր չինուած պիտի ըլլայ։ Չէ-Հօի կամուրջը սեպտ. 15էն կարելի պիտի ըլլայ գործածել։ Ուրեմն հաւանական կը նկատուի թէ մինչեւ նոյեմբերի սկիզբները կարելի պիտի ըլլայ Չանկ-Հսիէն կատարելի գիծին բացումը, ուրկէ պիտի սկսի նաեւ Բօ-Չանի գիծը։ Երկաթուղին, անձրեւներու եղանակին մէջ, համեմատաբար քիչ վնաս կրեց։ Չան-Թունկի գիծին վրայ երթեւեկութիւնները զգալի կերպով աւելցան։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Ընկերվարականները.—Խորհրդարանին բացումէն առաջ.—Դեր-ատենապետին ընտրութիւնը.—Զօրավարի մը ձերբակալութիւնը։

Պերլին, 6 սեպտ.—Այն աղմկալից վիճաբանութիւնները որոնք ընկերվարականներու գումարմանց մէջ կատարուեցան Երեսփ. Ժողովին դեր-ատենապետի ընտրութեան խնդրոյն առթիւ, աւելի կը չեչտեն հակառակութիւնը Պ. Պ. Վօլմարի, Պերնչթայնի եւ Հայնէի, որոնք ընկերվարական դեր-ատենապետի մը ընտրութեանը կուսակից են, եւ նոյնքան ալ Պ. Պ. Պէպէլի ու Սինկէրի միջեւ։ Պ. Պէպէլ գրեց Լայպցիկեր Ֆոլքսձայթունկին թէ կ'ուզէ իր բերանը գոցել։ Ֆորվերց չհրատարակեց այդ յայտարարութիւնները։ Պ. Պէպէլ յարձակեցաւ Պ. Պ. Տուէքի եւ Կէրիշի վրայ, ամբաստանելով զանոնք թէ «Օբբօրթիւնիստ»ներու հետ դաշնակցած են։ Պ. Պէպէլ կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ կիրակի Տրէզտայի համաժողովը պիտի դատապարտէ իր անուղղամիտ հակառակորդները։

—Ընկերվարական Ֆորվերց լրագրին խմբագիրներէն մէկը ձերբակալուեցաւ զինուորական ատեանի մը առջեւ վկայութիւն տալ ուզած չըլլալուն համար։ Կ'երեւայ թէ Պերլինի զօրագունդերէն մէկին պատկանող զինուոր մը վերջերս նամակ մը գրեր է Ֆորվերցի, իր պատկանած գումարտակին զինուորներուն ենթակայ եղած տարապայման աշխատութեանց համար, ըսելով որ այդ զինուորներէն մէկը արձակուած էր՝ ֆիզիքական ծիւրումէ առաջ եկած հիւանդութեան մը հետեւանքով։ Ռէհպայն անուն խմբագիր մը յարմար դատեց թէ աւելի աղէկ էր այդ նամակը չհրատարակել եւ զինուորական իշխանութեանց յանձնել։ Խորհրդարանին մէջ նախարարութեան կուսակիցները այդ միջոցով խորհուրդ տուած էին Ֆորվերցի։ Ուստի պահանջուեցաւ Պ. Ռէհպայնէն որ նամակ մը գրէ նոյն զօրագունդին գնդապետին։ Այս վերջինը չնորհակալութիւն յայտնելով այդ զեկոյցին համար, պատասխանեց թէ գանգատող զինուորին անունը եթէ չտայ, կարելի պիտի չըլլայ բան մը ընել։ Պ. Ռէհպայն յետոյ հրաւիրուեցաւ ներկայանալ զինուորական ատեանի մը առջեւ, եւ որովհետեւ գանգատող զինուորին անունը տալ չէր ուզեր, տասը մարքի տուգանքի մը դատապարտուեցաւ եւ յետոյ ձերբակալուեցաւ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Նախարարական տագնապը.—Պ. Լուքացի մերժումը.—Ֆրանց-Եոսէֆ Կայսրը։

Վիեննա, 6 սեպտ.—Հունգարիոյ ելմտական նախարար Պ. Լուքացի մերժումը նոր դահլիճը կազմելու մասին, մեծ անակնկալ մը առաջ բերաւ։ Անոր մերժումը հիմնաւոր կը նկատուի. նոյն իսկ եթէ նախարարութիւն մը կազմելու ալ յաջողէր, նոր դահլիճը երկար պիտի չտեւէր, վասն զի Պ. Լուքաց անկարող պիտի ըլլար յաղթելու այն խոչընդոտներուն որոնք արգելք կ'ըլլան Հունգարիոյ մէջ իրաց նախկին վիճակին վերահաստատուելուն։ Ասկէ զատ կացութիւնը բաւական ծանր է եւ միջակ տարրերէ բաղկացած վարչութիւն մը չի կրնար կարգադրութիւն մը ընել։ Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը չորեքշաբթի օրը Վիէննա կը դառնայ՝ Էլիզապէթ կայսրուհիին համար կատարուած տարեկան հոգեհանգստեան ներկայ ըլլալու. ուրբաթ օրն ալ Կալիչիոյ մէջ ներկայ պիտի գտնուի հեծելազօրքերու ռազմափորձերուն։ Սեպտ. 12ին Վիլհէլմ Բ. Հունգարիա պիտի երթայ եւ չորս օր վերջն ալ Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր այցելութիւն պիտի տայ Հօֆպուրկի մէջ։ Այդ կարգադրութիւնները եթէ չփոխուին, Հունգարիոյ Նախարարական տագնապը կարելի է մինչեւ ամսոյս վերջը պիտի չարունակէ, եթէ քիչ օրէն կարգադրութիւն մը չըլլայ։ Ներկայ վիճակին մէջ վաճառականութիւնը եւ ճարտարարուեստը կը վնասեն եւ ամբողջ երկիրը կը զգայ քաղաքական այդ երկար տագնապին արդիւնքը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Երկու երկիրներուն առեւտուրը.—Դաշնագրութեան ծրագիր մը.—Առաջին բանակցութեան արդիւնքը։

Պերլին, 6 սեպտ.—Այն հաւաստական զրոյցներուն համեմատ որոնք երեւան հանուեցան՝ Գերմանիոյ ու Ռուսիոյ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան մը նախնական բանակցութիւններուն նկատմամբ, Քէօլնիշէ Ցայթունկի յանձնարարուած է յայտարարել թէ բանակցութիւնները Պետերսպուրկի մէջ կանոնաւորապէս առաջ տարուած են։ Առաջին անգամ քննուած են դաշնագրութեան ընդգիրը եւ Ռուսիոյ ու Գերմանիոյ մաքսային սակացոյցերը։ Բնականաբար կարեւոր անհամաձայնութիւններ կան ըլլալիք զիջողութեանց մասին։ Այնպէս կը նկատուի թէ երկու տէրութիւնները կը փափաքին յաջողցնել այդ դաշնագրութիւնը. կը յուսացուի թէ, նոյեմբերին Պերլինի մէջ կատարուելիք խորհրդակցութեանց պահուն համաձայնութիւն գոյանայ։

ՖՐԱՆՍԱ

Մարսիլիայի եպիսկոպոսը.—Հովուական գիրը.—Ցոյցարարութիւններ Պ. Քոմպի դէմ.

Մարսիլիա, 7 սեպտ.—Ինչպէս յայտնի է, Նախարարապետ Պ. Քոմպ ջնջեց Մարսիլիոյ եպիսկոպոսին թոշակը։ Թանի խմբագիրներէն մէկը այս մասին տեսակցութիւն մը ունեցեր է այդ եպիսկոպոսին հետ, որ սա յայտարարութիւնը ըրեր է. «Անտարակոյս չէի սպասեր որ այս միջոցը ձեռք առնուէր։ Ինչ ըրի։ Ոչինչ ըրած եմ իրաւունքէս, ու կ'աւելցնեմ, իմ կոչումէս դուրս։ Հովուական գիր մը ուղղեցի իմ քահանաներուս, պատասխանելով Պ. Քոմպի բուռն յարձակումներուն՝ Ֆրանսայի կղերին վրայ, վերջին օգոստոսի իր բանախօսութեան մէջ։ Նախարարապետը Մարսիլիա եկաւ, եւ հացկերոյթի մը ներկայ գտնուեցաւ, ուր, Նախարարութեան արտաքինները բացատրելու ձեւին տակ՝ ուժգին յարձակում մը ըրաւ ֆրանսացի եպիսկոպոսներուն եւ քահանաներուն դէմ, որովհետեւ միայն կրօնական միաբանութեանց վրայ չէր դառնար խնդիրը։ Պ. Քոմպ ճիշդ սա խօսքը ըրած է. Ֆրանսացի կղերը, մենք յոխորտ, բուռն եւ յարձակողական ենք։ Այս վերագիրները՝ զորս գործածեցի իմ նամակիս մէջ, ճիշդ անոնք են որոնք Քաքոլէթի մէջ արտասանուեցան Նախարարապետին կողմէ։ Այլ նմանօրէն արտագրեցի այդ վերագիրները։ Եթէ երբեք իմ նամակս բուռն հանգամանք մը ունի այդ տեսակէտով, պատասխանատուն ինքն է։ Պ. Քոմպ պատերազմ յայտարարած է կղերին դէմ, եւ սաստկաբար բռնորէն։ Իմ եպիսկոպոսի պարտաւորութիւնս էր, վըտանգի առեն, խրախուսել իմ քահանաներս, մղում տալ անոնց եռանդին ու քաջութեան. ասիկա իմ իրաւունքս ալ էր, իմ պարտականութիւնս էր ան, զոր ամբողջովին կատարեցի, առանց թաքուն մտածումի եւ հետեւանքներուն վրայ խորհելու։ Ուրիշ պարտականութիւն մըն ալ ունէի. երկար առեն է ի վեր մարսիլիական հին համայնքները հարուածներու կ'ենթարկուին. լազարիսթները հեռացան մեծ կղերանոցէն, Բըթիէթ Բըէթիէնի քոյրերը, Սէն-Նոմ տը Ժէզուի է տը Մարիի քոյրերն ալ մեկնեցան, հրաժեշտի հուսկ ողջոյն մը չուղղէ՞ի անոնց։ Ասիկա ըրի, որովհետեւ իմ կոչումս, իբր թեմին հոգեւոր պետը ունեցած դերս այնպէս կը պահանջէր։ Գալով Մոնսէնեօր Թորքինագի ըրած ընդունելութեանս, որուն համար Պ. Քոմպ կը մեղադրէ զիս, Ֆրանսացի եպիսկոպոսի վայել ընդունելութիւն մը ըրի։ Մարսիլիոյ ժողովուրդը չնորհաւորեց զիս, որովհետեւ համամտութիւն յայտնեց իմ բռնած դիրքիս։»

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ թագաւորին տրուելիք նուէրը.—Ֆրանսական չքադրամներու արկղիկ մը.—Յուշարար չքադրամը:

Բարիզ, 7 սեպտ.—Իտալիոյ թագաւորը Բարիզ բնակութեան միջոցին յիշատակ մը պիտի ընդունի, որ չատ հաճոյ պիտի թուի Վիքթոր Էմմանուէլ Գ.ի քանի որ ինք դրամագէտ մըն է։ Իտալիոյ թագաւորը հին չքադրամներու յատուկ սենեակ մը ունի, աշխարհիս ամէնէն ճոխերէն մէկը նկատուած։ Այդ հաւաքածոյին մէջ կը պակսէին Վերածնութեան չրջանի եւ ԺԷ. ու ԺԸ. դարերու ֆրանսական չքադրամներ եւ նոր արուեստագէտներու գործերը։ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին տրուելիք ընծան գեղեցիկ արկղիկ մըն է՝ որ ֆրանսական ընտիր չքադրամներ կը պարունակէ։ Արկղիկը արեւելեան կարմիր մորթէն չինուած է։ Կափարիչին կեդրոնը ոսկեզօծ քանդակուած են ֆրանսական հանրապետութեան զինանշանները, չորս անկիւններուն վրայ՝ R. F. սկզբնատառերը, կաղնիի ու դափնիի սաղարթներով զուգորդուած։ Արկղիկին ներսը, մութ կարմիր թաւիշով ու կարմիր մետաքսով պատած, հինգ գզրոցներ կան՝ չքադրամի ձեւով չինուած։ Անոնց վրայ դրուած են ֆրանսական ամէնէն գեղեցիկ չքադրամներուն ոսկէ կամ արծաթէ ընդօրինակութիւնները։ Այս արկղիկին հետ, Իտալիոյ թագաւորին պիտի յանձնուի նաեւ չքադրամ մը, ի յիշատակ իր այցելութեան։

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ ՄԸ

Առողջապահական համաժողովը.—Վիճաբանութիւններ.—Որոշումներ:

Պրիւսէլ, 7 սեպտ.—Համաժողովին քանի մը ճիւղերը գումարուեցան այսօր։ Չորրորդ ճիւղին մէջ, ուր վիճաբանութիւն կը կատարուի վտանգի գործարաններու հակառողջապահիկ վիճակին վրայ, երկու կարգի որոշումներ տրուեցան, որոնցմէ մէկն է այդ գործարաններուն մէջ չընդունիլ փոքր տարիքով տղաք։ Նաեւ աստիճանաւոր պակսեցնել աշխատութեանց ժամերուն թիւը, հրաւիրելով ճարտարագործները՝ վերցնել մանելու սրահներուն մէջ տիրող տաքութեան աստիճանը, դրամական նպաստներ յատկացնել ծննդաբեր գործաւորուհիներուն, կաթնատուութեան տեղեր հաստատել, որպէս զի գործաւորուհիները կարենան կաթ տալ իրենց զաւակներուն՝ աշխատութեան միջոցին։ Համաժողովը նաեւ քուէարկեց տոքթ. Լըքլէրք մը Բէլժիքայի մէկ որոշումը, որ արուեստական տրամադրութիւններ կը պարունակէ, մանածի գործարանները առողջապահիկ պայմաններով օժտելու եւ տասը ութը տարեկանէն վար տղաք չընդունելու համար գործարաններուն մէջ։ Տոքթ. Լիէժէր երկու առաջարկներ ըրաւ համաժողովին, սնդիկի հետ գործ ունեցող աշխատաւորներու համար։ Համաժողովը որոշում մը քուէարկեց, կառավարութիւնները հրաւիրելով միջոցներ փընտռելու, որպէս զի սնդիկին տեղ ուրիշ նուազ թունաւոր մարմիններ գործածուին մանուածոր գործարաններու մէջ։ Համաժողովին նախագահ տոքթ. Բիւալուն ծանոյց թէ բանակցութիւններ կը կատարուին Ֆրանսայի եւ Պելճիքայի միջեւ, տէրութիւններէն [illegible] համար առաջ. միջազգային յանձնաժողովի մը կազմութիւնը, որ պաշտօն ունենայ արհեստներու կիրառումէն առաջ եկած հիւանդութիւններուն դէմ պայքարելու։ Առաջին ճիւղին մէջ, վիճաբանութիւն կատարուեցաւ կաթին մէջ ախտածին միքրոպները ջնջելու միջոցներուն վրայ։ Բանախօսներուն մեծ մասը համակարծիք են թէ հսկողութիւնը պէտք է գիտական օրէնքներու համաձայն կատարել, պետութեան քննիչներուն տակ։

ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՂ ԿԻՆԸ

Անհելի ոճրագործութիւն մը.—Մկնդեղ.—Կին մը իր ամուսինը ու եղբայրը կը թունաւորէ.—Կեանքի ապահովագրութիւն։

Բարիզ, 7 սեպտ.—Բըթի Ժուռնալ կը հրատարակէ մանրամասնութիւնները անօրինակ դէպքի մը որ մեծ յուզում կը պատճառէ Փէրի նահանգին մէջ։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է Սէն-Բլէր փոքր քաղաքին բնակիչներէն մէկին դէմ՝ տիկին Կալթիէի՝ զոր հանրութեան զրոյցը կ'ամբաստանէ ամէնէն անլսելի ոճիրով։ Ստոյգ իրողութիւնը.—Տիկին Կալթիէ, ծնեալ Ռոզ Տիւրան, քառասունչորս տարեկան է. ամուսնացած էր Պ. Կասթօն Կալթիէի հետ, հաշտարար դատաւոր Սէն-Բլէրի մէջ։ Այդ անձը անցեալ տարուան նոյեմբերին յանկարծամահ մեռաւ տարօրինակ կերպով։ Դիտելի է որ տիկին Կալթիէ իր երկանը կեանքը ապահովագրել տուած էր։ Տիկին Կալթիէ թէեւ իր երկանը պէս Բաւրնէօլցի էր եւ Սէն-Բլէր մնալու համար չահ մը չունէր, սակայն մինչեւ հիմա հոն բնակեցաւ։ Քանի մը չաբաթ առաջ բերել տուաւ իր եղբայրը՝ Ժան-Կասթօն-Տիւրան, 37 տարեկան, օգնական-դեղագործ Լիպուրնի մէջ։ Տիկին Կալթիէ տասր ալ կեանքը ապահովագրել տուած էր։ Այդ միջոցին տիկին Կալթիէ երեւան կրած մկնդեղի համար դեղագիր մը առաւ անասնաբոյժէ մը՝ մուկեր ջնջելու պատրուակով։ Ցետոյ եղբայրը՝ Պ. Կասթօն Տիւրան, զինուորական տասներեք օրուան մարզանքները կատարելու համար, Թուլուզ գնաց, բայց հազիւ թէ իր զօրագունդին մէջ հասած էր, կասկածելի ու տեւական ցաւեր ունեցաւ, որով իր տունը զրկուեցաւ։ Պ. Կասթօն Տիւրան իր քրոջը քով վերադարձաւ։ Տիկին Կալթիէ նորէն անասնաբոյժին դիմեց մկնդեղի դեղագիր մը ստանալու, բայց անասնաբոյժը բացարձակապէս մերժեց։ Տիկին Կալթիէ չվհատեցաւ. դեղագործի մը դիմում ըրաւ եւ ձեռք բերաւ ուզած մկնդեղը։ Պէտք է ըսել թէ այդ դեղագործը բնաւ չէր գիտեր իր յաճախորդուհիին ոճրագործական նպատակը։ Նոյն իրիկուան իսկ Պ. Կասթօն Տիւրան կը մեռնէր՝ իր քեռայրին Պ. Կալթիէի պէս միեւնոյն նշաններով։ Այս անգամուն ժողովուրդը յուզուեցաւ եւ տիկին Կալթիէի տանն վրայ թուղթեր փակցուեցան «Թունաւորիչ» բառով։ Լէքթուրի ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկեց։ Լեզուները քակուեցան։ Տիկին Կալթիէ ամբաստանուեցաւ թէ ուզած է սպաննել իր զաւակը Բրէր, չորս տարեկան, որ վերջերս ջրհորի մը մէջէն հանուած էր, եւ որուն կեանքն ալ ապահովագրած էր մայրը։ Ուրեմն տիկին Կալթիէ, տակաւին քառասունչորս տարեկան, ոճրագործ մըն է որ իր էրիկը ու եղբայրը թունաւորած եւ տղան սպաննել փորձած է։ Տիկին Կալթիէ կ'ուրանայ այդ ամբաստանութիւնները։ Քննութիւնները առաջ կը տարուին։ Ընդհանուր վարանում կը տիրէ, վասն զի տակաւին ձերբակալման հրամանագիր տրուած չէ տիկին Կալթիէի դէմ։ Հաւանական նկատողներ ալ կան թէ պարագաներու զուգադիպութեան մը զոհ գացած ըլլայ այդ կինը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Պէրութի նահանգին կուսակալի փոխանորդ անուանուեցաւ Սուրիոյ նահանգին կուսակալ Նազըմ փաշա։

—Պետական Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ Բ. Դրան կայս. Ամեդի դիւանին քարտուղարներէն Հիւսէյին պէյ։

—Մաքսային Խորհուրդին անդամ անուանուեցաւ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականներու սենեակին օգնականներէն Մուխթար պէյ։

—Ուրֆայի գաւառին հաչուակալ անուանուեցաւ Իմրոզ գաւառակին ելմտական պաշտօնեայ Սէլիմ էֆ.։

—Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Ճէլալ պէյի, որդի Արաբկիրի երեւելիներէն Խալիլ Վամըզ փաշայի։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. զօրաբաժնի Ջ. զօրագունդին գնդապետ Ահմէտ Պէտրէտին պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ Արաբկիրի երեւելիներէն Խալիլ Վամըզ փաշայի։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ.—Սապահի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

«Քէօփրիւլիւէն մեր առած տեղեկութեանց նայելով, օգոստոս 22էն 25, Միրլիվա Էմին փաշա, անտառներու եւ լեռներու մէջ խուզարկելու եղանակով, զինուորական գործողութիւններ կատարելով պուլկար ապստամբները հալածած ու պատժած է։ Շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին այդ կերպով կատարուած զինուորական գործողութեանց իբրեւ արդիւնք, այդ կողմերը եւ Քոմանիչի, Թէքնէլէջիթէր, Կարիջի, Բոյքիոյի ու Բարմէչուր գիւղերուն մէջ, ապստամբութիւնները բոլորովին դադրած են եւ զղջում յայտնելով ներողութիւն ու գթութիւն կը հայցուի։

—Կայս. Իրատէ մը, կ'ըսէ Իգտամ, հրամայեց ամէն կերպով հոգ տանիլ անդորրութեանը ու բարեկեցութեանը այն անձերուն՝ որոնք վնասուեցան Միտիրիի, Ինէ Ատայի եւ շրջականներուն մէջ ապստամբներու չարագործութիւններէն։ Պատկանեալ պաշտօնեաները փութով ձեռնարկեցին կայս. այդ հրամանին գործադրութեանը։

ՊԷՐՈՒԹԻ ՆԱՀԱՆԳԸ.—Պէրութէն երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ Սուրիոյ նահանգին կուսակալ Նազըմ փաշա որ միանգամայն Պէրութի կուսակալի փոխանորդ անուանուած է, Պէրութ ժամանելով իր պաշտօնին ձեռնարկեր է։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ.—Երէկ առտու ելաւ կայս. այն Իրատէն որ վերջնական կերպով կը վաւերացնէ օսմ. հանրային պարտքի միացման ծրագիրը։ Այս լուրը Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ իմացուելով, ինչպէս երէկ ծանուցինք մեր Սակարանի բաժնին մէջ, օսմ. արժեթուղթերու խիստ կարեւոր բարձրացում մը առաջ բերաւ։

ԿԱՅՍ. ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ Ի ՆՊԱՍՏ ֆանէլայի, գուլպայի եւ այլն հանգանակութիւնները կը չարունակուին։ Բարձր. Այշէ իչխանուհին նուիրած է երկու հարիւր ֆանէլա բաճկոնակ, հարիւր ֆանէլա չալվիկ, հարիւր զոյգ գուլպա եւ հարիւր հատ դօտի։

— Ներքինապետ Ապտիւլկանի աղա երկրորդ անգամ ըլլալով երկու հարիւր ֆանէլա բաճկոնակ նուիրած է։

— Առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի փաշա հազար հատ ֆանէլա բաճկոնակ նուիրած է։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ պաշտօնարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովը, Ախթէբուլէի, Միսխալի ու Ինէ-Ատայի եւ շրջականերու կարօտեալներուն օգնելու համար, 1706 ղրուշի զանազան նուէրներ ստացած է, որով մինչեւ հիմա կատարուած հանգանակութեան գումարը կը հասնի 73,434 ղրուշի։

—Նոյն յանձնաժողովը հինգ հազար ղրուշի հանգանակութեան տոմսեր ղրկեց արտաքին գործոց նախարարութեան։

ՎԻԷՆՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ Կ. Պոլսոյ ռումանական նախկին դեսպան Պ. Ճուվարա, հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեր է թէ ինք լաւատես է եւ համոզուած է որ խաղաղութիւնը ապահովուած է։ Պ. Ճուվարա գովեր է օսմ. բանակը եւ ձեռք առնուած զինուորական միջոցները. յարեր է նաեւ թէ Ռումանիա պարտաւոր է համերաշխ ընթանալ Թուրքիոյ հետ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Գերմանիոյ դեսպանը ու պուլկարական գործակատարը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։ Գերմանիոյ դեսպանը տեսակցեցաւ նաեւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ. — Ռուսիոյ կայսրը, օգոստոս 22 թուական Ուքազով մը, Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի շնորհեց այն պատուանշանը որ յատկացուած է յիսուն տարի անընդհատ ծառայութիւններ մատուցանող պաշտօնատարներու։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը որ Ֆրանսա կը գտնուէր, կիրակի օրը Վիէննա ժամաներ է։

ԿԱՅՍ. ՄԷՆՇՈՒՐ. — Թ. զօրաբաժնին հրամանատար Իպրահիմ փաշայի միւշիրութեան աստիճան շնորհող կայս. Մէնշուրը պիտի տանի Ն. Վսեմութեան որդին՝ կայս. Թիկնապահ հազարապետ Նուրէտտին պէյ որ այսօր կը մեկնի Պոլսէն։

ՀԱՍԱՆ ՌԱՄԻ ՓԱՇԱ.—Միջերկրականի օսմ. նաւաբաժնին հրամանատար Հասան Ռամի փաշա ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ ըլլալով, Կ. Պոլսէն Տօքթ. Նուրլին Տարտանէլ գացած էր՝ հարկ դատուած վիրաբուժական գործողութիւնը կատարելու համար։ Եղած դարմաններու շնորհիւ Հասան Ռամի փաշայի վիճակը բաւական բարւոքած է։

ԱՐՇԻՊԻՂԱԳՈՍԻ կղզիներու նահանգին կուսակալ Ապէտին փաշա որ քննական պտոյտի ելած էր, Հռոդոս վերադարձեր է։

ՋՐՀԱՆԿԻՐ զինուորներու հրամանատար Չէլէնճի փաշա որ կայս. կառավարութեան կողմէ ներկայ գտնուած էր Լոնտոնի մէջ հրշէջ գործիքներու համար գումարուած միջազգային համաժողովին, երէկ Կ. Պոլիս վերադարձաւ։

ԴԱՍԹԷՄՈՒՆԻԻ կուսակալ Էնիս փաշա որ քննական պտոյտի համար Ինէպոլը կը գտնուէր, անցեալ օր նահանգին կեդրոնը վերադարձեր է։

ԷՏԻՐՆԷԻ կուսակալութեան նորընտիր օգնական Րուքնէտտին պէյ, նախորդ կառավարիչ Սէրէզի, երէկ Էտիրնէ ժամանելով պաշտօնին ձեռնարկեր է։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Բարիզէն սեպտ. 9 (Ն. Տ.) թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մարսիլիոյ մէջ ժանտախտ երեւան ելլելով, տասնըեօթը դէպքեր եւ հինգ մահեր պատահեր են։ Ֆրանսայի կառավարութիւնը առողջապահական խիստ միջոցներ ձեռք առեր է։

—Զորեքշաբթի օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտէ մէկ դէպք ու երկու մահ պատահեր են։

—Դամասկոսի մէջ երկուշաբթի օրը քոլերայէ 19 դէպքեր ու 14 մահեր պատահեր են։ Երկուշաբթի օրը Հալէպի մէջ մէկ դէպք ու մէկ մահ։ Պիրէճիկի մէջ՝ երկու մահ եւ Ուրֆայի մէջ մէկ դէպք։ Իսքէնտէրունի մէջ հանրային առողջապահութիւնը կատարեալ վիճակի մէջ է։ Սուրիական Տրիպոլսոյ մէջ ալ քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ԲԻԷՐ ԼՈԹԻ.—Պ. Ժիւլիէն Վիօ, գրական ծածկանունով Բիէր Լոթի, որ Կ. Պոլսոյ ֆրանսական դեսպանատան Վօթուր պահականաւին հրամանատար կարգուած է, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց Քօնկօ շոգենաւով։ Դեսպանատան շոգենաւակով ուղղակի Պէյքօզ գնաց, որուն բացերը կեցած է Վօթուր, եւ ստանձնեց անոր հրամանատարութիւնը։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ արտաքին գործոց նախարար Պ. Վուքովիչ որ Սեւ Լերան դեսպանատան գործերը պիտի վարէ առժամաբար, այսօր Կ. Պոլիս կը ժամանէ Քէօսթէնճէի շոգենաւով։

ԹՐԻԽԱԼԱՅԷՆ կը հեռագրեն Աթէնքի թերթերուն թէ, կ'ըսէ Մօնիդէօն, մօրթի հինգ վաճառականներ, որոնք սահմանագլուխէն հոն ժամաներ էին խղճալի վիճակի մէջ, պատմեր են թէ Քրուշէվոյի մէջ իրենց ապրանքները վաճառելէ ետքը երբ Թեսալիա կը վերադառնային, Կրէվէնայի շրջակաները պուլկար աւազակներու կողմէ յարձակում մը կրեր են։ Աւազակները զանոնք բոլորովին կողոպտելէ ետքը, խոշտանգեր եւ ջորիներնին ալ սպաններ են։

Բ. ԴՈՒՌԸ վաւերացուց Գանիրէի հելլենական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Կէննատիսի պաշտօնը։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը ուղերձ մը պիտի մատուցանէ Վեհ. Սուլթանին, երախտագիտութիւն յայտնելով եղած երեք հարիւր ոսկիի կայս. շնորհին համար։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ Խորհուրդին անդամներէն ոմանք երէկ ալ քննեցին Պոլսոյ ու Ղալաթիոյ մաքսատուններուն գործառնութիւնները։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Թահսին փաշայի յանձնուեցաւ Դասթէմունիի ու Տրապիզոնի նահանգներուն ընդհանուր գործառնութեանց քննութիւնը։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ եւ հանքերու գործառնութեանց քննիչներէն Կարապետ էֆ., կ'ըսէ Հագիգաթ, նոյն նախարարութեան արձանագրութեանց դիւանը քննելով տեղեկագիրը մատոյց նախարարութեան։

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.- Ձեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ որ ձմեռուան պէտքին համար հիմակուընէ փայտ եւ ածուխ ղրկեն Կ. Պոլիս։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալութիւնը, կ'ըսէ Հագիգաթ, նկատելով որ նահանգին անտառի պաշտօնեաները անկանոն ընթացքներու մէջ կը գտնուին, գրեց անտառներու եւ հանքերու նախարարութեան՝ մասնաւոր պաշտօնեայ մը ղրկել քննութիւն կատարելու համար։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Սապահ կ'իմանայ թէ անցեալ շաբաթ օրը Լոյտի շոգենաւով Իզմիր ժամաներ են Կրէտէէն հարիւրէ աւելի իսլամ գաղթականներ։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ անգլիական նոր հիւպատոս Պ. Ռէխխէթըն, երէկ, Լոնտոնէն Կ. Պոլիս ժամանեց, իր պաշտօնատեղին երթալու համար։

ԿԱՅՍ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Օսմ. երկիրներու գետերէն ու գետակներէն փոխադրութեան եւ արտերու ոռոգման համար օգտուելու մասին քննութիւններ եւ ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար, ասկէ առաջ յանձնաժողով մը ղրկուած էր Անատոլիի նահանգները. միանգամայն գրուած էր նոյն նահանգներու մասնագէտ պաշտօնեաներուն՝ տեղեկագրել թէ այդ ծրագրին գործադրութեանը ի՛նչ տեսակ շինութիւնները հարկ են։ Արդ, ձեռնհաս պաշտօնարանին տեղեկագրուեցաւ թէ Դասթէմունիի, Տրապիզոնի, Գոնեայի, Այտընի, Ատանայի ու Սուրիոյ նահանգներուն գետերէն եւ գետակներէն օգտուիլ կարելի ըլլալով, պէտք է մասնագէտ քննիչներ ղրկել այդ նահանգները։ Այդ առթիւ յատակաձեւեր ալ մատուցուած են։

ԾԱՂԿԱԽՏ.—Իզմիրի զանազան թաղերուն մէջ, կիրակի օրը, ծաղկախտէ ինը հոգի մեռեր են երկու սեռէ՝ մէկէն մինչեւ երեսուն տարեկան. հետեւեալ օրը, մինչեւ կէս օր, չորս հոգի՝ ութ ամսուանէն մինչեւ երեքուկէս տարեկան։

ԱՐՄՍԹՐՈՆԿԻ գործարանին յանձնարարուած շոգենաւակը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Սեօյիւտլի պիտի կոչուի եւ գրօսանաւուն ալ Էրթօղրուլ որոնք Ապտիւլ-Մէճիտ յածանաւակին հետ ծովը պիտի իջնուցուին սեպտ. 12/25ին։ Կայս. Իրատէն հրամայեց նաեւ թէ Հիքմէթ փաշա որ Անգլիա կը գտնուի, եւ Լոնտոնի օսմ. դեսպան Միւզիւրիս փաշա ներկայ գտնուին ատոնց ծովը իջնուցուելու հանդէսին։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ զանազան տեղեր կառավարական սնտուկները չեն ընդունիր վեցնոց դրամները եւ կարգ մը տեղեր ալ, նախորդ որոշման համաձայն, կը կտրեն այդ դրամները եւ Հանրային Պարտքի վարչութեան հետ փոխանակութիւն կը կատարեն, եւ նկատելով որ այդ պարագաները տրուած որոշումներու չեն համապատասխաներ, ծանոյց ամէն կողմ թէ կառավարական սնտուկները պէտք է ընդունին վեցնոցները եւ եթէ այդ կարգի կտրուած դրամներ կան, նոյնութեամբ ելմտական գանձուն ղրկեն։

ԴԱՐԱԲԷՕՅԻ կամուրջին վրայ բնակիչ Սըղըրճըեան Պէլլօ, 18 տարեկան, երէկ առտու, Հայտար Փաշայի շոգենաւը մտնելու պահուն ծովը իյնալով խեղդուեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ Սուլթան Ահմէտ թաղին մօտերը Զիւա անուն 18 տարեկան երիտասարդ մը դաշոյնով կռնակէն վիրաւորեց իր վարպետը՝ խահուէճի Իպրահիմը, որուն հետ կը կռուէր առնելիքի մը համար։ Ոճրագործը թէեւ փախաւ, սակայն քիչ ետքը ձերբակալուեցաւ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազգ.—Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ օսմ. հանր. պարտքի փոփոխեալ արժեթուղթերու թիւ 40 կտրօնի վճարումը պիտի ըլլայ հետեւեալ պայմաններով.

Այսօր շնորհուած Կայս. Իրատէ մը կ'արտօնէ Օսմ. Փոփոխեալ Պարտքի միացումը։ Կայս. կառավարութիւնը կը նկատէ թէ ասոր հետեւանքն է վերոյիշեալ կտրօնին համար $^{1}/_{2}$ % տոկոսի մը վճարումը, ինչպէս անցեալին մէջ։ Վարչական Խորհուրդին կարծիքն այն է թէ պէտք է գործադրուի ասկէ առաջ տրուած որոշումը որ է $^{5}/_{8}$ % տոկոս վճարել վերոյիշեալ կտրօնին։ Այս պայմաններուն մէջ յառաջիկայ 1/14 սեպտեմբերէն սկսեալ նոյն կտրօնին համար $^{1}/_{2}$ % տոկոս պիտի վճարուի, եւ միեւնոյն ատեն արժեթուղթի տէրերուն առժամեայ Սէրթիֆիքա մը պիտի տրուի, որուն համաձայն պատահական $^{1}/_{8}$ % աւելին իրաւունք պիտի ունենան, այս մասին որոշում մը տրուելէ անմիջապէս վերջը։

Կ. Պոլիս 28/10 սեպտ. 1903 1—6

⁂

Ազգ. — Ռումէլիի երկաթուղիներու արժեթուղթերու 1903 ապրիլ 1ի եւ յունիս 1ի վիճակահանութիւններէն շահողներուն տրուած «Սէրթիֆիքա»ի տէրերուն կը ծանուցուի թէ, այդ «Սէրթիֆիքա»ները՝—որոց համաձայն իրենց եղած գումարին վրայ յաւելուածական գումար մըն ալ ստանալու իրաւունք պիտի ունենային—չեղեալ կը նկատուին, որովհետեւ Օսմ. կառավարութեան եւ Հանրային Պարտքի Վարչական Խորհուրդի միջեւ իրաւարարութեամբ որոշուած տոկոսի սակին բարձրացումը զօրութիւն չունի 1903 մարտ 1/14էն սկսելով։

26 սեպտ. 1903 2—15

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աւասիկ Նպաստից Յանձնաժողովոյ երէկուան նիստին որոշումները։— Մշոյ Առաջնորդարանը կը ծանուցանէր թէ վերջերս երկրաշարժի նոր ցնցումներ տեղի ունեցած են Մանազկերտի եւ Պուլանըգի մէջ, եւ 54 անձեր մեռած ու եկեղեցիներ քայքայուած են, եւ օգնութիւն կը խնդրէր անոնց վերանորոգութեան համար։ Յանձնաժողովը ցաւօք լսելով այս տեղեկութիւնը, որոշեց Մշոյ Նորընտիր Պատր. Փոխանորդ Տ. Գնէլ Վ.ի յանձնարարել որ, իր պաշտօնավայրը հասնելուն, անձամբ փութայ քննել այդ եկեղեցիներու վիճակը, ճշդել անոնց վերանորոգութեան համար պէտք եղած ծախքը եւ յայտագրել Պատրիարքարանի՝ կարեւորը տնօրինելու համար։—Յանձնաժողովը այս առթիւ տեղեկանալով որ մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց ի նպաստ շրջագայուած պնակներու արդիւնքները ժամանակէ մը ի վեր չեն ղրկուիր Պատրիարքարան, եւ թէ տեղ տեղ՝ հակառակ եղած յանձնարարութեանց՝ չի գործադրուիր այս սովորութիւնը, որոշեց շրջաբերականով մը հրաւիրել բոլոր Թաղ. Խորհուրդները, որ անխափան շրջագայեցնեն ամէն կիրակի ու տօնական օրեր նոյն պնակները, եւ հաւաքուած արդիւնքը փութան օրը օրին ղրկել Պատրիարքարան։— Որոշուեցաւ Նպաստընկալ դպրոցներու Յլս. եւ Օգոս. ամսոյ թոշակները, ինչպէս նաեւ տակաւին չփակուած որբանոցներու ամսականներն ամբողջ կամ կիսովին ղրկել ըստ պահանջման հարկին։— Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն Վ.ի յայտագրէն տեղեկանալով Յանձնաժողովը որ, Պայազիտի փակեալ որբանոցէն 11 անօք տղաքներ փոխադրուած էին Ս. Լուսաւորչեան Վանուց որբանոցը, անոնց իւրաքանչիւրին ծախուց համար ըստ խնդրանաց տարեկան 5 օսմ. ոսկի սահմանեց։— Խիզանի ազգ. որբանոցին եւ Խալթիկի Նպաստընկալ դպրոցին ուսանողաց տարեկան հարցաքննութեան վիճակացոյցերը ղրկուած ըլլալով, յանձնուեցան Ուսումն. Խորհրդոյ քննութեան։ — Զարօանճագի Գաւառական վարչութիւնը խնդրած ըլլալով Բերրիի ազգ. դպրոցին յատկացեալ նպաստի թոշակը շարունակել, Յանձնաժողովը որոշեց տարի մը եւս նպաստել այդ դպրոցին։— Վանայ Սոլնապատի վանուց եւ որբանոցի հոգաբարձութիւնը տեղեկութիւններ տալով Որբանոցի եւ վանուց նկատմամբ, նախորդ մատակարարութենէն պարտք մնացած ըլլալը յայտնած եւ վճարման համար հրահանգ խնդրած էր։ Յանձնաժողովը նկատելով որ որբանոցներու կազմակերպութեան հրահանգին համաձայն, պարտք պէտք չէ թողուի, անընդունելի դատեց այդ պարտուց վճարումը, եւ որոշեց այս մասին կարեւոր զեկուցումն ընել հոգաբարձութեան, որպէս զի ուրիշ ո եւ է միջոցով այդ պարտքը հատուցանել հնարաւորին։

—Հայ Հռոմէականաց Կ.—Պատրիարք Տ. Պօղոս Ս. Էմմանուէլեան երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ֆէրիտ փաշայի հետ. յետոյ, Ատլիյէի պաշտօնատունը գնաց ուր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Դատական Նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշայի հետ։

—Ս. Էջմիածնի միաբան այն վարդապետը, Տ. Զաւէն Պապաեան, որուն մայրաքաղաքս գալը եւ Ս. Պատրիարք Հօր հետ տեսակցիլը ծանուցինք երէկ, կ'ընկերանայ Բեդերսպուրկի ռուսական համալսարանի այն ուսանողներուն որոնք գիտական հետազօտութեան եւ ուսումնասիրութեան համար Աթէնք այցելած էին եւ ի դարձին Կ. Պոլիս հանդիպեցան։ Տ. Զաւէն Վրդ. Պապաեան ինքն ալ աշակերտած ըլլալով այդ համալսարանին մէջ, ուսանողական տարազով կը մասնակցի իր նախկին աշակերտակիցներուն ուղեւորութեանը։

—Յառաջիկայ կիրակի Պէօյիւքտէրէի Թաղ. Խորհուրդի ընտրութիւն պիտի կատարուի եռապատիկ ցանկի մը վրայ որ հետեւեալ անունները կը պարունակէ. Տեարք՝ Աղեքսանդր Փանոսեան, Աւետիս Մէրասէէտի, Եղիա Շահպազ, Իսրայէլ Իսրայէլեան, Կարապետ Աղաթմաճեան, Կարապետ Թաշթապրուն, Կարապետ Փափազեան, Հայրապետ Սլաճաճեան, Հրանտ Խանճեան, Մաքսուտ Հարենց, Մկրտիչ Կիւմիւշճեան, Յարութիւն Շէքէրճեան, Յարութիւն Ջրաճեան, Նշան Ալեանաքեան եւ Սիսակ Մէրհամէթճեան։

—Տնտեսական Խորհրդոյ նախորդ օրուան նիստին մէջ հետեւեալ տնօրինութիւններն եղան.

1. Խորհուրդը կատարելով կանոնական քննութիւնը Ֆէնէրի Պոլսոյ Ազգ. Կալուածոց Խնամակալութեան 1899 օգոստ. 901 օգոստ. վերջ մատակարարութեան հաշուոց նկատմամբ, հաստատեց ճշդութիւնը ու վաւերացուց։ 2. Պոյաճըգիւղի եկեղեցւոյ 1901 օգոստ. 1902 դեկտ. վերջ մատակարարութեան հաշուոց քննութեան առթիւ, Խորհուրդը դիտելով որ յիշեալ եկեղեցւոյ 1893-1901ի մատակարարութեան հաշիւները չեն մատուցուած Պատրիարքարանի ի քննութիւն, որոշեց հրաւիրել նոյն Թաղ. Խորհուրդը մատուցանելու այդ ժամանակամիջոցի հաշիւները եւս։ 3. Սկիւտար Ս. Խաչի Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցւոյն վագֆէն Սէլամսըզ Փափազ Արըհամ փողոցի ալքիւրին քանդուիլը ծանուցած, եւ տնօրինութիւն խնդրած էր ի պաշտպանութիւն վագֆի իրաւանց։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով խնդիրը, հարկ եղածը տնօրինեց եւ որոշեց յայտագրել Ս. Պատրիարքին։ 4. Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ առաջարկութեան համաձայն, Խորհուրդը արտօնեց նոյն եկեղեցւոյն մէջ երկար տարիներէ ի վեր ամբարուած անգործածելի իրեղէններու վաճառումը։ 5. Ասկէ առաջ Ալէմտաղի նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետը եկեղեցւոյ սեպհական եւ իր քով աւանդ եղած գումարը յանձնած էր Խորհրդոյ անդամներէն Տանձիկեան էֆ.ի, եւ որոշուած էր նոյն դրամը յատկացնել Ալէմտաղի եկեղեցւոյ մօտերը գտնուած Կամսարական եղբարց մէկ տան գնման։ Այժմ այդ տան սեպհականութեան մասին պէտք տեսնուած քննութիւնը աւարտած ըլլալով, որոշուեցաւ դիմել Կամսարական եղբարց եւ խնդրել որ եկեղեցւոյ նպաստաւոր պայմաններով տեղի ունենայ տան փոխանցումը։ 6. Նոյնպէս Ալէմտաղի Թաղ. Խորհուրդը եկեղեցւոյ շրջապատի որմոց փլուզամերձ վիճակը պարզելով տնօրինութիւն խնդրած էր։ Որոշուեցաւ յանձնարարել նոյն Թաղ. Խորհրդոյ, որ լիակատար տեղեկագրով մը պարզէ թէ որմոց մասին պէտք եղած ճարտարապետական քննութիւնը կատարուա՞ծ է, թէ ինչ ծախք կ'արժէ եւ թէ պէտք եղած գումարը պատրա՞ստ է։ 7. Օրթաքէօյի նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ պաշտօնավարութեան հաշիւները Ժողովական Տանձիկեան էֆ. ուսումնասիրած եւ արդիւնքը ներկայացուցած էր։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով զանոնք, հարկ դատեց լիակատար ծանօթութիւններ ստանալ եւ ըստ այնմ տնօրինել կարեւորը։ 8. Խորհուրդը գոհունակութեամբ տեսնելով որ փաստաբան Կարապետ էֆ. Սոլախեան խղճի մտօք եւ արդիւնաւոր կերպով կը կատարէ իրեն յանձնուած աշխատութիւններն ի մասին ազգ. հաստատութեանց սեպհական կալուածոց վարձուց եւ սեպհականութեանց վերաբերեալ խնդրոց, որոշեց շնորհակալութեան գիր ուղղել յիշեալ էֆ.ին եւ ինչ ինչ խնդրոց մասին խորհրդակցելու համար հրաւիրել զինքը յառաջիկայ նիստին։ 9. Ալէմտաղի Թաղ. Խորհրդոյ մէկ գրոյն վրայ Խորհուրդը անհրաժեշտ նկատելով ապահովագրութիւնը նոյն եկեղեցւոյ սեպհական կալուածոց կարեւորը տնօրինեց եւ պաշտօն յանձնեց իր քարտուղարին՝ կատարել այս մասին հարկ եղած բանակցութիւնը Իւճիօնի տնօրէնութեան հետ։

ՄԱՍԻՍ Գրական Շաբաթաթերթի վաղուան թիւը ճոխ ու շահեկան բովանդակութիւն մը ունի, սապէս.—

Ղեւոնդ վարդապետ (Խմբագրական) Տ. Ս.։—Անբարոյական գրականութիւնը. ԽՈՍՐՈՎ ԲԷՇԻՇԵԱՆ։—Շոգ-Մոգ. Ամուսնական գայթակղութիւններ. ԲՐԻՋԱՆԹԻՄ։—Գրական առաջարկութիւն մը. ՏԻԳՐԱՆ ԵԼՔԷՆՃԵԱՆ։—Նայուածքը (Նորավէպ). ՓԱՅԼԱԿ։—Տեսութիւն մը մեր եւ օտար բանաստեղծներուն վրայ. ԵՐՈՒԱՆԴ ՄՆՍԻԱՆ։—Անձրեւներ վերջալոյս. Թարգմ. Մ. Ո.։—Թէ ի՛նչ կը բաղձայ ոգեւարք (Թերթուած) ԵԴՈՒԱՐԴ ԳՈԼԱՆՃԵԱՆ։—Խմբագրական Նօթեր։—«Մասիս»ի վէպը։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՀՌՈՄ, 10 սեպտ.—Կը հաւաստուի թէ Իտալիոյ թագաւորը Նոյեմբերի կէսին Անգլիա պիտի ժամանէ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ նախարարապետ ֆօն Պիւլով կոմսը ներկայ պիտի ըլլայ ամսոյս 18 ին Վիէննայի մէջ Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ կայսրերուն միջեւ կատարուելիք տեսակցութեան։

ՀՌՈՄ.—Իդալիա կ'ըսէ թէ Ռուսիոյ կայսրը եւ կայսրուհին հոկտ. 24ին Հռոմ պիտի ժամանեն եւ մինչեւ 27 հոն պիտի մնան։ Քաղաքապետը հրամայեց որ կայս. թափօրին անցնելիք ճամբաները դրօշներով եւ այլն զարդարուին։ Քաղաքապետութիւնը հանդիսական երեկոյթ մը պիտի տայ Քօնսթանցիի թատրոնին մէջ, ուր մեծ ընդունելութիւն մը պիտի կատարուի. նաեւ շքեղ լուսավառութիւն մը պիտի կազմակերպէ Ֆորումին եւ ամբողջ Հռոմի մէջ։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ.—Եօքոհամայէն առնուած լուրերու նայելով, հոն ժանտախտի դէպք մը պատահեր է։ Ինքաու քաղաքը ժանտախտէ վարակուած հռչակուեցաւ։ Նիու-Չուանկի մէջ 18 դէպքեր պատահեցան։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ. — Առողջապահական յանձնաժողովը հրատարակեց զեկոյց մը թէ խաւաքարտի գործարանի մը գործաւորներուն մէջ ժանտախտի դէպքեր պատահեր են։ Մինչեւ հիմա բոլոր հիւանդները մեկուսացուեցան եւ զգուշական միջոցներ ձեռք առնուեցան։ Քիմիական ու միքրոպազննական քննութիւնները կը շարունակուին։ Ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ յոյս կայ թէ Մարսիլիոյ մէջ տարափոխիկ հիւանդութեան մը բոյնը պիտի չկազմուի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 28 Օգոստոս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Ոսկի Դ.	Օ. Ո.	**34**	06
Ամենէն բարձր գին	»	**34**	13
Ամենէն վար գին	»	**33**	23
Ռումէլիի Երկաթուղի գօզ.	Ֆր.	**121**	25
Ամենէն բարձր գին	»	**121**	25
Ամենէն վար գին	»	**116**	25

ԲԱՑՈՒՄԷՆ ԵՏՔԸ

Օսմ. Քօնսոլիտէ
34 ղրշ. 23 փարա
Երկաթուղի
124 ֆր. մէկ քառորդ

Երէկուան ազդուութիւնը կը շարունակէ եւ գինները կը ցատկեն դէպ ի վեր, այնպէս որ կէս կէս, մէյ մէկ փարա չեն փոխուիր թիւերը, այլ քանի մը փարա մէկէն։ Երբ այս տողերը կը շարուին, Սակերը կը մնան վերեւ յիշուած գիներուն վրայ պինդ կերպով։ Մ. Հ.

ԱՂՋԿԱՆՑ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

(ՆՕԹՐ-ՏԱՄ ՏԸ ՍԻՕՆ)
Ի Բերա, Բանկալթի

Վարժարանը այս տարի եւս մասնաւոր ժամեր յատկացուցած է Հայերէն լեզուի դասախօսութեան եւ կ'աւանդէ հայ ուսանողուհեաց, Հայերէն նոր լեզուն, խնամով եւ կարող ուսուցչի ձեռամբ։

2—10

ՔՕԼԷԺ ՖՐԱՆՍԷ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ Պ. ԺԻՒԼ ՖՕՅԻ
Ֆրանսական երկրորդական վարժարան

Դասաւանդութիւն հայերէն լեզուի։

Վարժարանը պիտի ունենայ այս տարի վաճառականական ուսմանց եւ կառավարական պաշտօնատանց ու այլ գրասենեակի վարչական գիտելեաց (ուսուլը ի տալէ) նոր ճիւղ մը, յատուկ դասընթացքով։

Բերայի վարժարանը պիտի բացուի դշ. 10/23 սեպտեմբերի։

Գատըգիւղի վարժարանը պիտի բացուի բչ. 8/21 սեպտեմբերի։

Արձանագրութիւնք կը սկսին բչ. 25/7 սեպտեմբերի։ 2—20

Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Ուսումնարանին Խնամակալութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու մեր յարգոյ Հասարակութեան թէ իր 1903–4 ուսումնական տարին պիտի սկսի Երկուշաբթի, սեպտ. 1/14 ին։

Այս առթիւ հարկ կը զգայ յայտարարելու թէ իր ուսումնական ծրագիրը մասնաւոր խնամքով բարեփոխած է, զայն աւելի օգտակար ընելու համար ընդհանրութեան եւ աւելի համաձայն մեր հասարակութեան պէտքերուն։

Նոյն ծրագրին համեմատ, Ուսումնարանին շրջանը վեցամեայ է, երեք երկամեայ ընթացքներէ բաղկացեալ, այսինքն Խոնարհագոյն, Միջին եւ Բարձրագոյն։ Իւրաքանչիւր ընթացքին աւարտելուն՝ յատուկ վկայագիր մը պիտի տրուի աշակերտին, մասնաւոր քննութենէ մը ետքը։

Ուսումնարանիս բարձրագոյն վկայագիրը ստացող աշակերտք կարող պիտի ըլլան թէ՛ մայրաքաղաքիս առեւտրական եւ սեղանաւորական հաստատութեանց մէջ մտնել եւ թէ՛ Ֆրանսայի վաճառականութեան, Արուեստից եւ Երկրագործական վարժարաններուն մէջ ընդունուիլ։ Այն աշակերտներուն համար որ սահմանեալ են Համալսարանական բարձրագոյն ուսմանց հետեւելու, ինչպէս են Բժշկական, Իրաւագիտական, Գիտութեանց, Դպրութեանց եւն., Ուսումնարանս յաւելուածական ընթացք մըն ալ ունի, որուն մէջ կ'աւանդուին իւրաքանչիւր ճիւղին կարեւոր եղած ուսմունքն։

Ուսումնարանին Խոնարհագոյն կարգին մէջ ընդունուելու անպատրաստ աշակերտաց համար, լաւ կազմակերպութեամբ Նախակրթական ընթացք մըն ալ հաստատուած է։

Խնամակալութիւնը փափաքելով ուսումնասէր ընտանեաց դիւրութիւն ընծայելու, աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններն աւելի դիւրամատոյց ըրած է, այս առաջիկայ դպրոցական տարիէն սկսեալ։

Մասնաւոր տնօրէնութեամբ մը Ուսումնարանը կ'ընդունի նաեւ այն արտաքին աշակերտները, որոնք իրենց ուսումնական ընթացքը աւարտել կը փափաքին, միայն Ուսումնարանին յաւելուածական ընթացքին դասերուն հետեւելով։

Ուշիմ՝ բայց աղքատիկ տղաքն Ուսումնարանիս օգուտներէն չզրկելու համար, Խնամակալութիւնը որոշած է ձրիաբար ընդունիլ, իրենց վարքուն ու աշխատասիրութեանը վկայեալ 10 աշակերտներ, որ առնուազն Ուսումնարանին Խոնարհագոյն դասընթացքին հետեւելու կարող են։ Այս նպատակաւ մրցանք մը հաստատուած է, որուն կրնան մասնակցիլ ամէն փափաքողներ։ Ծնողք կրնան այժմէն իրենց որդիները արձանագրել տալու համար, դիմել Ուսումնարանիս Տնօրէնութեան, Բերա, Եէշիլ փողոց, թիւ 1, ամէն չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի առաւօտները մինչեւ կէս օր։

Խնամակալութիւն
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍ. ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ

ԹՕՄԱՏԷՍ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Տումուզճեան փողոց, Թ. 13

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ ընտիր ոգելից ըմպելիներ եւ մասնաւորապէս Պալքան գինիներու ամենէն ազնիւ տեսակը։ Գնեցէք գոհ պիտի մնաք։ 17—20

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ
47րդ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին. նպատակն է՝ աշակերտաց տալ կրօնական, բարոյական եւ գիտական կրթութիւն մը։ Վարժարանի վարչութիւնը՝ Վիէննայի Մխիթարեանց ձեռքն է։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) որ կը բաղկանայ Միաբաններէ եւ վկայեալ արտաքին ուսուցիչներէ, պիտի կազմեն այս տարի 24 հոգի։ Ուսմանց ծրագիրն է՝ արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne) յատուկ յառաջագիրը, որ կը համապատասխանէ գերմանական ռէալական դպրոցին (Realschule) յառաջագրին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը միջավայրի պիտոյից։ Վարժարանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան շատ դիւրութեամբ եւ առանց քննութեան Եւրոպայի ո եւ է բարձրագոյն վարժարանն յաճախել՝ ուսմունքը շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիէննա, Զուիցերիա եւն.) եւ կամ կրնան վաճառականութեան ձեռնամուխ ըլլալ։ Աւանդուած լեզուներն են՝ Հայ. Տճկ. Գաղղ. Գերմ. եւ Անգլ. (վերջին 2 տարիները)։ Գաղղիերէն լեզուն գործնականապէս սորվելու համար՝ աշակերտները պարտաւորեալ են միշտ նոյն լեզուն խօսելու, եւ իրենց վրայ պիտի հսկեն գաղղիացի Մարիստներ, զորոնք յատկապէս բերել տուաւ վարչութիւնս Բարիզէն։ Այս տարի 5 պիտի ըլլայ ասոնց թիւը։ Ամէն ամիս ծնողաց կը ղրկուի համեմատական ամսացուցակ մը, որուն մէջ մանրամասն կը նշանակուի աշակերտին բարոյական եւ ուսուցչական վիճակը, իւրաքանչիւր դասի մէջ առած նիշերը եւն.։ Վարժարանս կը գտնուի ընդարձակ ծառաստանի մը մէջ. ունի իր յատուկ բժիշկն ու դեղարանը։ 1903-1904 դպրոցական տարին պիտի սկսի Սեպտեմբեր 1/14 Բշ. օր։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին Օգոս. ամսոյն 29ին եւ 30ին, իսկ դասերը կը սկսին կանոնաւորապէս Երկուշ. օրը Սեպտ. 2ին։ Հրատարակուած է վարժարանիս 5րդ տեղեկագիրը։ Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող դիմէ վարժարանի վարչութեան։

Թոշակ տարեկան ամենայն ծախիւք
գիշերօթիկներու համար 30 օսմ. ոսկի
» տարեկան ամենայն ծախիւք
ցերեկօթիկներու համար 20 օսմ. ոսկի
» տարեկան ամենայն ծախիւք
արտաքիններու համար 10 օսմ ոսկի

Վարիչ
Հ. ԳԱԲՐԻԷԼ Վ. ՄԷՆԷՎԻՇԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Բանկալթի
P. GABRIEL Dr. MENEVICHIAN
Constantinople, Pancaldi

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
386 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 386
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՅԵԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Միւս Զաղուպեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆ
ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐՈՒ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ ԶԱՆԱԶԱՆ
ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

AMER PICON
PHILIPPEVILLE
G.PICON
AMER PICON

ԱՄԷՐ ԲԻՔՈՆԸ, ամենէն շատ քինքինա պարունակող սա կազդուրիչ ըմպելին, պատրաստուած է ալժէրիական հողի յատուկ տունկերով։ Իր կորովիչ ու հակատենդային յատկութիւններուն համար է որ կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը։ Առտուն անօթի փորանց կամ ճաշէն առաջ առնուած ատեն՝ բարերար ազդեցութիւն մը կ'ունենայ։ Այդ ըմպելիին շնորհիւ՝ մարդուս [illegible]ուած ուժերը կը վերանորոգուին եւ [illegible] զերծ կը մնայ։

Ծանօթ. — Անխիղճ մարդիկ մեր վաճառանիշը կեղծած ըլլալով՝ Ամէր Բիքոն սպառող մեր բոլոր յաճախորդներուն խորհուրդ կու տանք առաջնակարգ տուներու միայն դիմել. որպէս զի կեղծերը չառնեն. պէտք է պահանջել որ շիշերը Ինիոն տէ Ֆապրիքանի դրոշմը կրէ։

Միակ ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ մէջ՝
Պ. Լ. ԲԱՐՄԱ։

Պ. Պ.

Բ. Պօնոմի	Ղալաթիա	
Ա. Ռէչչիա	»	
Էքօնօմիք Գօօբէռաթիվ	Ղալ. եւ Բէրա	
Ռօզառիօ Սիւսօնէ	»	
Բարթոլօմէօ եւ Մէլէթիատէս	»	
Ժ. Սթավրօբուլօ	»	
Քօթթաքի եղբարք	»	
Վէնսան Գասապեան	(դեղավաճ.)	Կ. Պոլիս
Մէհմէտ Քեազիմ	»	»
Տ. Մէզիքի որդի եւ Ընկ.	»	»
Մ. Մէզիքի	»	»
Թ. Լինօ	»	»
Պ. Սէֆէրեան	»	»
Ժ. Վօնթիզիանօս եւ Ընկ.	»	»
Էմիլ Լանտըան		Բէրա
Տէմէթրաքօբուլօ եղբարք եւ Ընկ.		»
Թ. Սարէնեան	Բէրա, Կ. Պոլիս, Ղալաթիա	
Պօն մարշէ		Բէրա

եւլն, եւլն. եւլն. 15—25

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրուազ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ, ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործողջմիւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ եռաչխաւորեալ տոկոսի սակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկանց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցման գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՑԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՋԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՌՈԴՈԼՖ Ռ. ՊԱՌՆԱԳԱՆԵ
Պոլիս Պառնաքան խան

HUILE de HOGG

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Յայտնի է թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը մեծ օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ եւ կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, եւ որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թեր-Նեօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անստգիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամենուն ծանօթ է արդէն եւ Բարիզի Ինքիոն ալ Ֆարմասիայի ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմովը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն եւ նմանութիւններէն զգուշանալու։ Հօկի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու եւ դեղավաճառներու քով։

EMULSION HOGG

Իբոֆոսֆաթ կր եւ սոտ կը պարունակէ

Միակ ատրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Քասթիլիօն Բարիզ։ Մեծաքանակ կը ծախուի Էսաւար Սաննիի քով, Նուաքֆեան խան, Պոլիս։ 2—30

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք եւ կը փափաքիք տաղանց ներզուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման զզուեցուցիչ ջուրերուն գիղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, եւ փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ալքալիական-աղական մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօռեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է եւ առ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ յիմաղական ջուրերու նման ոչ խիթ եւ ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առաւօտ անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Գնդութիւն, գլխացաւ եւ ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարողներ, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին անդուլութենէն եւ անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու եւ դեղավաճառանոցներու մէջ։ 504

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինէն համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նշելու եւ շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կու տայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ սարքադրուած եւ դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, եւ գնողը նոյն առթէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջովին կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, եւ յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ դժուարութիւն մը չըլլալով եւ ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, եւ եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յաւակնիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շատ օգտակար մըն է։

Meubles
Etoffes
Literie
Tapisserie
Glaces
Articles de Luxe
etc.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ԺՈՐԺ ԲԱԼԹԻԻ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Բերա, Գապրիստան փողոց, քաղաքապետութեան ճեմելին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասիներ։ Ամերիկեան կարասիներ։ Իտալիոյ միակ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում)։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պալատներու, գրասենեակներու, եայլն։

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 16—52

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով
Ի 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի. արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, [illegible] Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի [illegible] փողոց Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօյէ
Մաքրուհիպէյլար, Զուպլըր խան Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԵՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքնաղ մրցանակ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ.
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 18։
Սկիւտար Զարըր պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

COMP. RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Թուլիս

Դշ. 26/8 Սեւաստոպոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Տարտանէլ, Այնոսօս, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բօրթ-Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 28/10 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Շբ. 30/12 Մեթելին, Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կիր. 31/13 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ։
Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի,

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԷՐՔԻՒՐԷՆ ԵՒ ՀԱՑԵԿՆԻ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Սեպտ. 14ին Մինկրէլի, Սեւ ծովէն։
» 14ին Հանեօ, Անվէրսէն
ՄՏՆՈՂՆԵՐ
Սեպտ. 15ին Մինկրէլի, [illegible]
[illegible]
[illegible] 245 [illegible]
175 [illegible]
[illegible]
[illegible] 516 [illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրջինիան	10500	Յլավիա	3300
Ունժիէան	10500	Էմիրիքիրն	3300
Քէօդըրիան	10500	Արմէ.ըն	3300
Լանքաստրիան	9000	Սիպէրիան	3500
Թիլմաէլֆիա	9000	Արմաքիան	3500
Քոլոմպիան	8000	Ալէնիան	2500
Զօրինիան	8000	Անատոլիան	2500
Բաստոնիան	8000	Ալգերիան	2500
Եռինիան	8000	Լէսպիան	2000
Թալէրնիան	3700	Մէնտօ	900
Վալոնիան	3700	Օսորնօ	800
Յլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Նաքիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Պոլսէն մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]
400 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սէրվիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփօ	318
Աւրանիա	7269	Շէրպուրկ	16

Դիմել առ ԺՈԼԻ Է ՍԻԿԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթիլի խան. թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա. [illegible] 251

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի, Գորնոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Բամսէզ	3000	Թիպըր	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Քէլպըր	3000	Օսայրիս	2350
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Յարոս	3000	Մէմֆիս	2000
Օսմանլի	3000	Կառնաք	1500
Թարթոքէս	2500	Գիւլէա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ Է ԸՆԿ.
Ռէխթիմ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ Է ԸՆԿ.
[illegible]

Արտօնատէր ՁԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընթացք Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1089	Գոմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքօ	3607	Գօնէօ	2906	Գրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անծէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Տիրիօ	1735
Արիոսգօ	2271	Էլինօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրանտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Քասանօ	1822	Էօմինօ	937	Հինտու	3720	Մելօ	1057	Սպէրօ	1300
Գորոտինօ	1264	Էուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէզէլլօ	1738	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Էրարօ	1718	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1846
Գրինօ	841	Ֆինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էկրօ	2464	Իտալօ	5540	Օթէլօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէլրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնէկարիօ	4036	Թօրքիլօ	487
Գալիբսօ	1837	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գագօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիլօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլորատօ	4235	Գօզանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Գօրսօ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Այէֆօ շոգենաւը, նաւապետ Գինկամ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է,
Քօնկօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 14ին,
Տիբիօ շոգենաւը, նաւապետ Սթրոսը, Մարմարայի նաւահանգիստներէն եւ Սէլանիկէն պիտի բեռցուի ամսոյս 5—10ին Հըլի համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼԷ ԷՆՐԻՔՍՕՆ
Թ. 22—24. Ռէխթիմ Միլէթ խան [illegible] 377

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (140)

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԳՈՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՍԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Դ

—Աւա՛ղ, տիկին, շատ ստոյգ է։ Արկղակալը իմ... եւ այդ Ռուսին ներկայութեանը՝ հաշուեց դրամները։ Երեւան ելաւ թէ դրամատոմսերու տրցակ մը կը պակսէր։

—Կարելի է, ըսաւ տիկին Եալթա արտակարգ վստահութեամբ։ Բայց հաճեցէք շարունակել, օրիորդ։ Ձեր հայրը ուրիշ մանրամասնութիւններ չէ՞ հաղորդած այդ գործին վրայ։

—Երբեք, տիկին։

—Չէ՞ ըսած թէ կատարուած գողութեան առաջին փորձ մը չէ յաջողած... որուն յաջորդած է երկրորդ մը, քանի մը օր յետոյ միայն։

—Ո՛չ... եթէ այդպիսի փորձ մը ըրած ըլլային դրամարկղին վրայ, անտարակոյս պիտի իմանայի։ Պ. Վինների ինծի պիտի ըսէր։ Իմ առջեւս պիտի խօսուէր այդ մասին։

—Այն ատեն ինծի տեղեկութիւն տուողը սխալեր է։

—Ժորժէ՞ն, այնպէս չէ՞։

—Գիտէ՞ք այդ բանը։ Ուրեմն երէկ տեսած ըլլալու էք ձեր քուզէնը։

—Այո՛, տիկին։ Մաքսիմ գրասենեակ բերած էր այդ փոքրիկը։ Անոնց հանդիպեցայ երբ տիկին Մարթինոյի հետ դուրս կ'ելլէի. այդ միջոցին է որ վճռական տեսակցութիւն մը ունեցայ Մաքսիմի հետ։

—Ձեր քուզէնը Ժորժի հետ էր, կ'ըսէք։ Ներեցէք, այդ տղան ինչ վիճակի մէջ կը գտնուի։

—Բաւական ապաքինած կը թուէր էր անցուցած անհելի արկածէն, բայց թեւը փաթթուած էր դեռ։ Ցնցողութիւնը չէ վերստացած տակաւին։

—Այսպէս ձեր քուզէնը չկրցաւ բան մը իմանալ անկէ։

—Մաքսիմ ինծի ըսաւ թէ, Պ. Վինսերի ներկայութեանը, գողութիւն կատարուած գրասենեակին մէջ եղական յայտնութիւններ ըրեր է։

—Ի՞նչ յայտնութիւններ։

—Չէ ճշդեր։ Անոր խօսքերէն սա կը հասկցուի թէ Ժորժ գողութեան մեղսակից ըլլալու է, հետեւաբար կը ճանչնայ ճշմարիտ յանցաւորը, եւ թէ իր բանականութիւնը վերստացածին պէս՝ ցոյց պիտի տայ յանցաւորը։

—Ես ալ այնպէս կը յուսամ, բայց կը կարծեմ որ մինչեւ այն ատեն ձեր քուզէնին պիտի աջակցէր, Պ. տը Բարնեւլը գտնելու համար։

—Տիկին, կը կարծէ՞ք որ Պ. տը Բարնեւլ Բարիզի մէջ կը գտնուի։

—Վստահ եմ այդ մասին. ձեզի զարմացում պիտի պատճառեմ, յայտնելով թէ այն օրը երբ իրեն կը սպասէիք Պուլոնի անտառին մէջ, զօրաւոր թշնամիի մը ձեռքը ինկած է ան։

—Գիտէի՞ք թէ անոր կը սպասէի։

—Սաստիկ ցուրտ օրերէն մէկը, անձնականով լիճ գացած էի. Պ. Մաքսիմ Տորժէր ալ հաճած էր ինծի ընկերակցիլ։ Մինչ կը դիտէինք չմշկորդները, մեր քովէն անցաք կառքով, տիկին Մարթինոյի ընկերակցութեամբ։ Քուզէնդ փութաց յայտնել ձեզի հետեւելու, եւ իմ ստիպումիս վրայ, խոստովանեցաւ թէ կ'ուզէր ներկայ գտնուիլ Պ. տը Բարնեւլի տուած ձեր ժամադրութեան։ Յետոյ իմացուց թէ Պ. տը Բարնեւլ չէր եկած եւ թէ դժբախտութիւն մը ծանրացած էր վրան, դժբախտաբար շատ ուշ, որովհետեւ միջամտելու առիթը անցած էր։ Եթէ լաւ տեղեկութիւն ունենայի առաջին օրէն, պիտի կրնայի առաջքը առնել։ Ջախջախ գնաց գործը։ Մանրապէս հիւանդ ինկայ, եւ Ժորժէ քիչ մնաց որ մեռնէր։ Հիմա ատենը եկած է չարիքը դարմանելու, որուն գործունէութեան պատճառ եմ եղած, հակառակ իմ կամքիս։ Կ'ուզեմ Պ. տը Բարնեւլը գտնել. զայն գտածիս պէս՝ ձեր հօրը տունը պիտի առաջնորդեմ անձամբ։

—Հայրս չպիտի ուզէ ընդունիլ զայն։

—Պիտի ընդունի, երբ անոր ապացուցանեմ թէ Պ. տը Բարնեւլ անիրաւօրէն ամբաստանուած է եւ թէ իրաւունք ունի պատուոյ վերահաստատում մը ձեռք ձգելու։

—Ապացո՞յց, կրկնեց օրիորդ Տորժէր, տարակուսական ձեւ մը առնելով։

—Այո՛, ապացոյց. եթէ այդ բանը հարկ ըլլայ, Պ. Տորժէրը համոզելու համար, ճշմարիտ յանցաւորը բերան պիտի տայ ինքզինքը։

—Ուրեմն, Մաքսիմ լաւ գուշակեր է. Ժորժէն է։

—Ատիկա ըսել չուզեցի, բայց կ'երդնում թէ Պ. տը Բարնեւլը չէ։

Կոմսուհին այնքան հաստատական շեշտով եւ այնքան եռանդով խօսեցաւ որ մանկամարդ աղջիկը չտարակուսեցաւ ալ եւս։

Անկեղծօրէն, կոմսուհին կը ճանչնար գողութեան հեղինակը եւ որոշած էր բերան տալ զայն, ազատելու համար անիրաւօրէն ամբաստանուած անձ մը։

Ալիս կ'օրհնէր կոմսուհին, երբ կասկած մը սպրդեցաւ սրտին մէջ։

Պատճառը ինչ էր որ կոմսուհին այնքան ջերմօրէն կը պաշտպանէր Ռոպէրը։ Կարելի՞ էր ենթադրել որ արդարութեան սիրոյն համար միայն կը պաշտպանէր անոր դատը, ինք որ քմահաճ կեանք մը կը վարէր։

Շատ հաւանական էր որ անձնապէս կը հետաքրքրուէր Պ. տը Բարնեւլի։

Բայց ինչ բանի վրայ կը հիմնուէր այդ շահագրգռումը, չէր բնաւ շահագրգռում մը, քանի որ մէկը գտնելու անգամ կը յօժարէր ան։

—Թերեւս կը սիրէ զայն, կը խորհէր օրիորդ Տորժէր։

—Կը յուսամ թէ չէք ցաւիր հոս գալնուդ համար, ըսաւ տիկին Եալթա, որովհետեւ դաշնակից ենք իրարու, Պ. տը Բարնեւլը ազատելու համար։

—Երկա՞ր ատենէ ի վեր կը ճանչնաք զայն, հարցուց մանկամարդ աղջիկը երկչոտութեամբ։

—Բնաւ չեմ ճանչնար։ Նոյն իսկ բնաւ չեմ տեսած զայն։

Ալիսի դէմքը պայծառացաւ. կոմսուհիէն անձնուէր ծրագիրներուն համար խանդավառ շնորհակալութիւն յայտնել կը մտադրէր, երբ սենեկապանուհին ներս մտաւ եւ մանձակալին մօտեցաւ, տիրուհիին ըսելու համար.

—Պ. Մաքսիմ Տորժէր կը թախանձէ տիկինէն զինքը ընդունելու։ Կը հաւաստէ թէ շատ կարեւոր լուրեր ունի հաղորդելիք։

—Շնո՛րհ, գոչեց տիկին Եալթա։ Կա՛չէ։ Հոս առաջնորդէ զայն։

Խնամածու կինը դուրս ելաւ, տիրուհիին հրամանները գործադրելու համար։

Ալիս չէր համարձակած բառ մը արտասանելու այդ կնոջ ներկայութեան, բայց երբ առանձին մնաց կոմսուհիին հետ, ոտքի ելաւ եւ յուզուած կերպարանքով մը ըսաւ.

—Տիկին, կը թախանձեմ, մի՛ ստիպէք զիս իմ քուզէնս տեսնելու։ Չեմ ուզեր որ հոս տեսնէ զիս։

—Ըսել է անկէ ծածկեմ հոս գալնիդ։

—Կը խնդրեմ որ այդպէս ընէք։

—Շա՛տ լաւ, մրմնջեց կոմսուհին, բայց մէկ միջոց միայն կը նշմարեմ. եթէ սենեկապանուհիիս հետեւիք, սանդուխին վրայ անպատճառ պիտի հանդիպիք Պ. Տորժէրի։ Հաճեցէք սա դուռնէն ներս մտնել, յարեց կոմսուհին, ցոյց տալով օթոցներով շրջապատուած եւ կիսաբաց դուռ մը, ոչ շատ հեռու հիւանդին մը [illegible]։

(Շարունակելի)